

SAFECITY PROJEKT

BESZÁMOLÓ KIADVÁNY

2018-2019

SAFECITY PROJEKT

BESZÁMOLÓ KIADVÁNY

2018-2019

Szerző: Szilágyi-Nagy Anna

Kiadja a kultúrAktív Egyesület

7625 Pécs, Mikszáth K. u. 9.

Szerző: Szilágyi-Nagy Anna

Lektorálta: Zöldi Anna

Korrektor: Bartus Csilla

A Safecity – Biztonság.Város.Közösség. projekt megvalósítói a kultúrAktív Egyesület részéről:

Projektkoordinátor: Szilágyi-Nagy Anna alelnök, CPTED-szakértő

Szakmai konferenciák szervezése: Tóth Eszter elnök

Felsőoktatási és középiskolai mintaprojektek vezetője: Reith Anita tájépítész

Települési mintaprojekt vezetője: Szilágyi-Nagy Anna alelnök, CPTED-szakértő

Gazdasági szakértő: Tóthné Pfaff Éva gazdasági vezető

Kommunikációs szakértő: Králik Helga

A PROJEKT SZAKMAI KÖZREMŰKÖDŐI:

Fretyán Livia – Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács, főosztályvezető-helyettes, a projekt támogatáskezelési koordinátora

Dr. Molnár István Jenő – Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács, főosztályvezető-helyettes, a projekt szakmai koordinátora, CPTED-szakértő

Kara László – Lechner Tudásközpont, Pro Architectura díjas építész, CPTED-szakértő

PROJEKTPARTNEREK:

Vécsey János Leánykollégium – Reith Gábor igazgató, mestertanár

BME Építészmérnöki Kar Urbanisztikai Tanszék – dr. habil. Pálffy Sándor DLA, professor emeritus

ELTE PPK Szervezet- és Környezetpszichológiai Tanszék – Prof. Dr. Dúll Andrea egyetemi tanár, tanszékvezető és Brózik Péter tanársegéd

PTE Műszaki és Informatikai Kar Építészeti és Várostervezési Tanszék – dr. habil. Gyergyák János egyetemi docens

Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Kar – dr. Fekete Albert PhD, DLA dékán, dr. Sárospataki Máté oktató

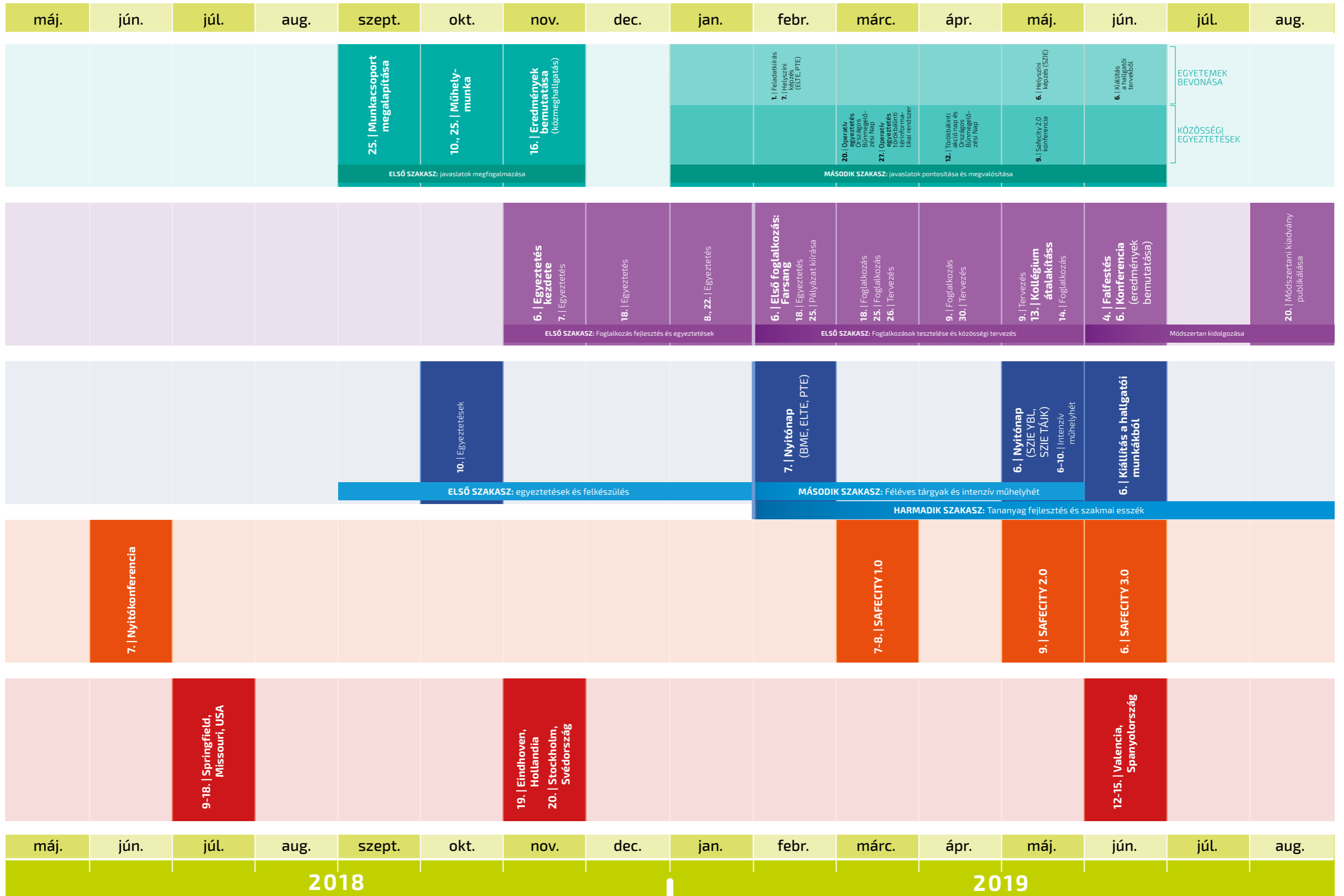
Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar – dr. Markó Balázs DLA, oktatási rektorhelyettes, Dévényi Tamás oktató

Törökbálint Város Önkormányzata – Elek Sándor polgármester, Géczy Krisztián alpolgármester és projektfelügyelő, Csenger-Zalán Annamária főépítész és szakmai kapcsolattartó

© 2019 kultúrAktív Egyesület, www.kulturaktiv.hu

BEVEZETŐ

Az építészeti bűnmegelőzés a városi terek biztonságos kialakítását célozza meg. Olyan környezetalakítási javaslatokkal és eszközökkel szolgál, amelyek révén kisebb eséllyel fordulhat elő bűneset egy adott városi térben. A nemzetközi viszonylatban már elismert tervezési módszernek itthon még nincs kialakult gyakorlata, ezért a Safecity – Biztonság.Város.Közösség. projekt 2018-as indulásakor az építészeti bűnmegelőzés hazai népszerűsítését tűzte ki céljául, kapcsolódva ezzel a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 8.1. Településbiztonság területén hangsúlyozott „Bűnmegelőzés elősegítése építészeti eszközökkel” ponthoz. Jelen kiadványban a Safecity-projekt eredményeiről tájékozódhat az Olvasó.

Az első fejezetben bemutatkoznak a projektet lebonyolító szervezetek, a második fejezetben maga a Safecity-projekt kerül részletezésre.

A harmadik fejezet az egyes programelemek során szerzett tapasztalatokat foglalja össze. A nemzetközi tanulmányutak és képzések tapasztalatai után az építészeti bűnmegelőzésről indított konferenciasorozat elemeit, majd a különböző – felsőoktatási, iskolai és települési – mintaprojekteket ismerheti meg az érdeklődő.

A negyedik fejezet a projekt legfontosabb eredményeit foglalja össze, egyben elérhető tudásanyagot kínál az építészeti bűnmegelőzéshez kapcsolódó szereplőknek. A szakma számára elsősorban a projekt csatornáin elérhető ismeretanyag, az interaktív gyakorlófelület, kvíz, témaismertető, konferenciakiadvány és online előadások lehetnek érdekesek. A felsőoktatásban jártas szakemberek számára a felsőoktatási mintaprojekt során létrehozott jegyzetek és kiadványok, a középiskolában oktató pedagógusoknak az iskolai mintaprojekt eredményeként létrejött módszertani kiadvány nyújthat segítséget ahhoz, hogy a témát az oktatásba beemeljék. A települési mintaprojekt eredményeként megszületett modell a településvezetők számára nyújt rövid útmutatást az építészeti bűnmegelőzés hétköznapi használatáról.

A kiadvány az ötödik fejezetben rövid összefoglalóval, majd kitekintéssel zárul, amely felvázolja az építészeti bűnmegelőzés lehetséges jövőbeli lépéseit.

Ajánljuk a kiadványt mindazoknak a településvezetőknek, főépítészeknek, egyetemi oktatóknak, iskolai pedagógusoknak, akik munkájuk során szeretnék alkalmazni az építészeti bűnmegelőzés szempontjait.

A Safecity csapata

**A SAFECITY-PROJEKT
BEMUTATÁSA**

A projekt célja

A Safecity – Biztonság.Város.Közösség. projekt célja, hogy Magyarországon elsőként feltérképezze és népszerűsítse a környezet alakításával segített bűnmegelőzést. A projekt gyakorlati példákon keresztül mutatta be az építészeti bűnmegelőzés alapjait, eszközeit és a nemzetközi jó gyakorlatokat. Az indított mintaprojektek azt vizsgálták, hogyan kapcsolódnak a hazai szereplők, a tervezőszakma, az iskolák, egyetemek és települések az építészeti bűnmegelőzés témaköréhez. Az alprojektek célja széles körben adaptálható modellek, illetve szakmai fórumok létrehozása volt.

A projekt a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács, a Lechner Tudásközpont és a kultúrAktív Egyesület együttműködésében 2018 áprilisától 2019 augusztusáig valósult meg.

A projekt elemei

Tanulmányutak és képzések – külföldi jó gyakorlatok

A magyarországi kezdeményezések sikerének alapja már létező jó gyakorlatok megismerése. A tanulmányutak és képzések során az együttműködő intézmények szakértőinek képzése, a külföldi jó gyakorlatok és képzési rendszerek megismerése volt a cél. A tanulmányutak keretében a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács, a Lechner Tudásközpont és a kultúrAktív Egyesület képviselői az Amerikai Egyesült Államokban (a továbbiakban: USA), Hollandiában, Svédországban és Spanyolországban szereztek tapasztalatokat, amelyek inspirációul szolgáltak a projekt többi elemének megvalósításához.

Konferenciasorozat – együttműködés és tapasztalatcsere

Az építészeti bűnmegelőzés összetett feladat, amelynek alapfeltétele a szakmák közötti együttműködés. A projekt keretében szervezett négy tematikus konferencián külföldi és magyar előadók saját területük szempontjából mutatták be az alkalmazott módszereket. A rendezvények lehetőséget adtak a szakemberek közötti tapasztalatcsere és kapcsolatépítésre. A rendezvénysorozat eredményeként létrejött konferenciakötet és videók a témához kapcsolódó szakértők – rendőrök, pedagógusok és tervezők – tudásának elmélyítését szolgálják.

Középiskolai mintaprojekt – fiatalok a biztonságos iskolai környezetért

A fiatalok fontos szereplői az építészeti bűnmegelőzésnek, friss ötleteikkel biztonságosabbá tehető a városi környezet. Az alprojekt az óbudai Vécsey János Leánykollégiumban valósult meg, ahol a diákok a Safecity-projekt szakmai csoportjával együttműködve megvizsgálták a kollégium tereit és környezetét. Az általuk megfogalmazott építészeti bűnmegelőzési javaslatok alapján át is alakították a kollégium tereit. A mintaprojekt során a tanárokkal és diákokkal közös tapasztalatok alapján módszertani kiadványt dolgoztunk ki, amely segítséget jelent minden pedagógus számára, aki a középiskolás korosztállyal szeretné megismertetni az építészeti bűnmegelőzés témáját.

Felsőoktatási mintaprojekt – több területet érintő, problémaközpontú oktatás

A környezetérzékeny bűnmegelőzés kulcseleme a megfelelő tervezői szemlélet. Az előrelátó tervezés fontos szerepet tölt be a biztonságos városok kialakításában. Ezért kiemelten fontos az érintett szakemberek képzése problémaközpontú oktatással. Hazai egyetemekkel (BME, SZIE, ELTE, PTE) együttműködve kísérleti képzést indítottunk, amely során az egyetemi hallgatók – építészek, tájépítészek és környezetpszichológusok – megismerkedhettek az építészeti bűnmegelőzés alapelveivel, eszközeivel. A képzések kiértékelése és az elkészült jegyzetek hozzájárulnak a téma bevezetéséhez a felsőoktatási képzésbe.

Települési mintaprojekt – összefogás egy élhető, biztonságos településért

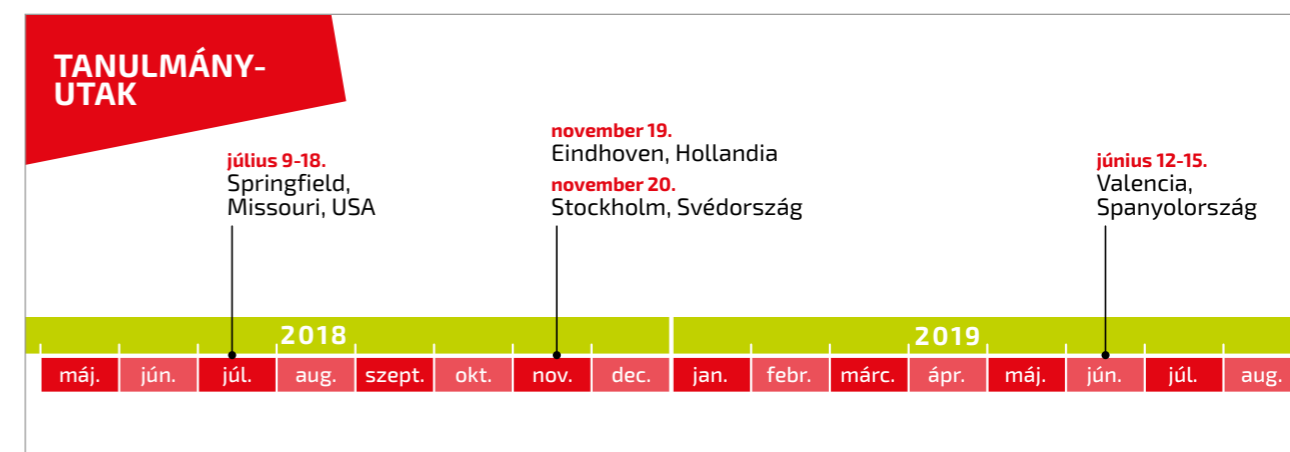
A városok alakításában való részvétel lehetőségét minden városlakó számára biztosítani kell. Magyarország első építészeti bűnmegelőzéssel foglalkozó települési modell mintaprojektjében Törökbálint utcáinak és közösségi tereinek biztonságossá tétele volt a cél. A mintaprojektben döntéshozókkal, intézményvezetőkkel, a bűnmegelőzésben és téralakításban jártas szakértőkkel, egyetemi partnerekkel és civilekkel működünk együtt. A végeredmény: élhető, biztonságérzetet adó közterületek Törökbálinton, illetve egy rugalmas, más településre is adaptálható modell.

**FOLYAMATOK
A TAPASZTALATOK
TÜKRÉBEN**

TANULMÁNYUTAK ÉS KÉPZÉSEK – külföldi jó gyakorlatok

AZ AMERIKAI INTERDISZCIPLINÁRIS SZAKÉRTŐKÉPZÉS TAPASZTALATAI

Képzés

A springfieldi tanulmányút célja a környezetalakítással és építészettel segített bűnmegelőzés amerikai hagyományainak megismerése és a szakértői fokozat (CPTED Professional Designation) megszerzése volt. A [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#), a [Lechner Tudásközpont](#) és a [kultúrAktív Egyesület](#) részéről 1-1 fő vett részt az amerikai [Nemzeti Bűnmegelőzési Intézet](#) szervezésében indított 40 órás alap- és 28 órás felsőfokú képzésen. A két képzés eredményeként a résztvevők megszerezték a CPTED szakértői fokozatot, amelyet 5 évig használhatnak. A tanulmányút fontos tapasztalatokat hozott a Safecity-projekt lebonyolításához, amelynek eredményeként az interdiszciplináris munka és a gyakorlati tudás a projekt alapköveivé váltak. A képzés inspirációul szolgált a felsőoktatási, települési és iskolai mintaprojektek és konferenciák téainak megválasztásában.

Bárből lehet szakértő

Az USA-ban nagy hagyománya van az építészeti bűnmegelőzési szakemberek képzésének. A Nemzeti Bűnmegelőzési Intézet ([National Institute of Crime Prevention](#)) koordinálásával évente több alap- és haladó képzés indul az építészeti bűnmegelőzéshez kapcsolódó szakmák képviselői számára, hogy elsajátítsák és megismerjék az építészeti bűnmegelőzésben alkalmazott stratégiákat. A képzés ideális rendőrök, várostervezők, vállalkozásvezetők, menedzserek, képviselők, építészek, biztonsági tanácsadók, tanárok és bármely olyan szakma számára, amely részt vesz a közösségek, iskolák, belvárosok, épületek tervezésében vagy megújításában.

Az elmélet mellett fontos a gyakorlat is

A képzés erőssége volt, hogy – az elméletet kiegészítve – lehetőség nyílt konkrét példákon keresztül a gyakorlatban is alkalmazni az építészeti bűnmegelőzés eszköztárát. Az alapkursus során az elméleti alapok megismerése mellett (természetes felügyelet, területi lehatárolás, fenntartás) valós esettanulmányok és tervek áttekintésével és kiértékelésével, beszámoló írásával és prezentálással sajátíthatták el a képzésben részt vevők az építészeti bűnmegelőzési elveket (megvilágítás,

tervezés és szabályozás, viselkedést befolyásoló szabályok stb.). A haladó képzés során parkok, iskolák és közterületek esettanulmányai és tervei kerülnek elő, ahol a résztvevők építészeti bűnmegelőzési stratégiákat alkotnak. A bűnmegelőzési javaslatokat egy valós helyszínre is elkészítik, majd a sikeres záróteszt után szerzik meg a szakértői fokozatot.

Az építészeti bűnmegelőzés komoly szakértői feladat

Az USA-ban a tervek engedélyezési eljárásának része a szakértői munka. Az építészeti bűnmegelőzés szakértője a többi szakággal egy időben kapja meg a terveket, a hétnapos véleményezési idő alatt áttekinti, majd javaslatot tesz a terv építészeti bűnmegelőzési szempontú korrigálására. A munka körültekintő odafigyelést igényel, amelyben fontos a tervezőszakmákkal való együttműködés, a különböző szakmai nyelvek ismerete és a kompromisszumos megoldások keresése.

AZ ÉPÍTÉSZETI BŰNMEGELŐZÉS EURÓPAI GYAKORLATAI

Az európai tanulmányút célja az építészeti bűnmegelőzés terén kialakult jó gyakorlatok megismerése volt. A háromnapos tanulmányút alatt a résztvevők két, az építészeti bűnmegelőzésben aktív alapítványt látogattak meg: a holland [DITTS](#) szervezetet, amely az Eindhoven egyik legfrekvenciáltabb „partitucája” kapcsán felmerült problémák kezelésében vállal aktív szerepet, valamint a [Biztonságosabb Svédországért Alapítványt](#), amely stratégiai szinten alkalmazható építészeti bűnmegelőzés eszközöket fejleszt Stockholmban. A tanulmányúton a [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#) 3 fővel, a [Lechner Tudásközpont](#) 1 fővel, a [kultúrAktív Egyesület](#) 2 fővel vett részt. A partnerek hosszú múltra visszatekintő tapasztalattal rendelkeznek az építészeti bűnmegelőzés eszközeinek alkalmazásában. A jó gyakorlatok a [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#) csatornáin kerültek bemutatásra videó és [blogbejegyzések](#) formájában.

Hollandia – Stratégia helyett élő laboratóriummal a közbiztonságért

Hollandiában nincs Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia, ennek ellenére akadnak helyi jó gyakorlatok. Az eindhoveni kezdeményezés a város legfrekvenciáltabb „partitucájával”, a Stratumseind utcával kapcsolatban hozott létre „élő laboratóriumot”, hogy javítsa a nappal kihalt, de éjszaka akár húsz-ezer látogatót is vonzó utca közbiztonságát. Az élő laboratóriumban az utcát használó vállalkozások, éttermek, az önkormányzat és innovációs partnerek dolgoznak együtt, hogy egyebek közt a meg- és kivilágítás megtervezésével, közös arculattal és megjelenéssel, valamint egyéb kreatív eszközökkel csökkentsék az erőszakos viselkedést az utcán.

Az építészeti bűnmegelőzés alapja a technológia és kutatás

A hatékony építészeti bűnmegelőzési lépések megfogalmazásához fontos, hogy tisztában legyünk az utcán közlekedők viselkedésével. A „partitucán” kamerarendszer rögzíti a belépőket és a kilépőket, ezért minden pillanatban pontosan lehet tudni, hogy hányan tartózkodnak a területen. Egy szoftver segítségével felismerhetők az emberi alakok és a tárgyak, és követhető a mozgásuk, azonosíthatók a csoportosulások és a szokatlan mozgások. A szoftver kiegészülhet mikrofonos megfigyeléssel, amely a hangokat figyeli az utcán, és érzékeli a hangerősséget és az agressziót. Tudományos munkával is kísérletezik a cég, amelynek elsődleges célja a nyugtató hatású városi környezet kialakítása: vizsgálja a szagok és a fény hatását az emberi viselkedésre.

Svédország – Az építészeti bűnmegelőzés külön terület a svéd bűnmegelőzési stratégiában

Svédországban hatalmas a fejlődés az építészeti bűnmegelőzés területén. A [svéd bűnmegelőzési stratégia](#) egyik prioritása a szituatív bűnmegelőzés, amely lehetővé teszi az építészeti irányelvek országos szintű alkalmazását. Jelenleg is több projekt zajlik ebben a témában. Stockholmban rengeteg példa van az építészeti bűnmegelőzésre. Néhány ezek közül: a bevásárlóutca újratervezése a terrorizmus ellen, a [Hammarby Sjöstad](#) lakóövezet fenntartható és biztonságos tervezése, a forgalmas aluljárók átfestése, megtöltése üzletekkel és étellel, művészeti programok és falfestés alkalmazása a metrómegállóknak, átlátható üvegfelületek a [Norrtälje buszállomáson](#) stb.

Kreatív eszközök és jó példák

A [BoTryggt2030](#) kezdeményezést 2016 óta gondozza a [Biztonságosabb Svédországért Alapítvány](#). A projekt lényege egy olyan eszköztár kidolgozása, amely megfelel a ma elfogadott holisztikus várostervezési sztemderdeknek, és iránymutatásul szolgál a biztonságos városok tervezéséhez. Nem csupán az otthoni biztonsággal kapcsolatos információk rendszerezését jelenti, de a közterületek, szomszédságok, üzleti negyedek kialakításához is javaslatokkal szolgál. A dokumentum az építészeti bűnmegelőzéssel kapcsolatos kutatások eredményeire, a nemzeti és nemzetközi jó gyakorlatok tapasztalataira épít.

AZ ÉLHETŐ ÉS BIZTONSÁGOS TEREK RECEPTJE:

PLACEMAKING WEEK EUROPE, VALENCIA, SPANYOLORSZÁG

A Placemaking olyan téralakítási stratégia, amely a közösség bevonásával segíti az élhető közterek létrejöttét. Az amerikai gyökerekre visszatekintő módszer európai adaptálására jött létre a [Placemaking Europe](#) hálózat, amely évente rendez fesztivált a jó gyakorlatok megosztására. A valenciai [Placemaking Week Europe](#) rendezvényen körülbelül 400 placemaker találkozott, hogy megossza tapasztalatait arról, hogyan hozhatók létre kellemes, élhető és biztonságos városi terek. A Placemaking Héten a [kultúrAktív Egyesület](#) két képviselője a [Biztonságosabb Svédországért Alapítvánnyal](#) közösen tartott workshopot, ahol a placemaking módszer és az építészeti bűnmegelőzés összefüggéseinek bemutatása után a workshop résztvevők az iskolai mintaprojektben fejlesztett pedagógiai módszerek segítségével hoztak létre szabadtéri installációkat.

A helyi közösség bevonásával egy köztér biztonságossá tehető

A **placemaking** a bűnmegelőzéshez a környezet átalakításán és a hagyományos rendészeti technikákon túlmutató, újszerű módszereket kínál. A placemaking módszer kitalálója, a New York-i [Project for Public Spaces](#) iroda olyan eszközöket népszerűsít, amelyek a helyi közösség bevonásával biztonságos és élhető tereket hoznak létre. A holisztikus szemlélet alapja, hogy a közösség bevonásával fenntartható és biztonságos jövőkép alakítható ki, ennek eredményeként erősödik a helyi gazdaság, és élénk, biztonságos városi terek és közösségek jönnek létre. Ha a helyi közösség a lakosoktól az üzletvezetőig lehetőséget kap arra, hogy elmondhassa a véleményét, akkor rengeteg kreatív ötlet gyűlik össze azzal kapcsolatban, hogy milyen programokkal és tevékenységekkel lehet megtölteni a közösségi tereket és ezzel fokozni a közbiztonságot.

A placemaking a tevékenységek ösztönzésével segíti a bűnmegelőzést

A szeretett és aktívan használt terek sokkal biztonságosabbak, mint az üresek. A placemaking módszer irányelvei – a kényelemérzet növelése, a jobb megközelítés, a helyi gazdaság támogatása, a társas viselkedés ösztönzése, az egészség támogatása, a helyi identitás erősítése – kiegészítik az építészeti bűnmegelőzés szempontjait, és a közösségi tevékenységek ösztönzésével szabályozzák, hogy kik és mire használják az adott területet. A jó adottságok, a kilátás és benapozottság mellett fontos, hogy sokféle tevékenységet lehessen végezni a területen. Lényeges, hogy jól megközelíthetők legyenek ezek a területek, az igényes, biztonságos és tiszta környezet vonzó benyomást keltsen a térhasználókban, mert ez segíti a társas viselkedést és a személyes kapcsolatok kialakítását, valamint a tér aktív használatát.

TANULMÁNYUTAK

HELYSZÍNEK

USA
Springfield, Missouri

Hollandia
Eindhoven

Svédország
Stockholm

Spanyolország
Valencia

4
ORSZÁG

KÉPZÉSEK

2
KURZUS

KÉPZETT
CPTED
SZAKÉRTŐK

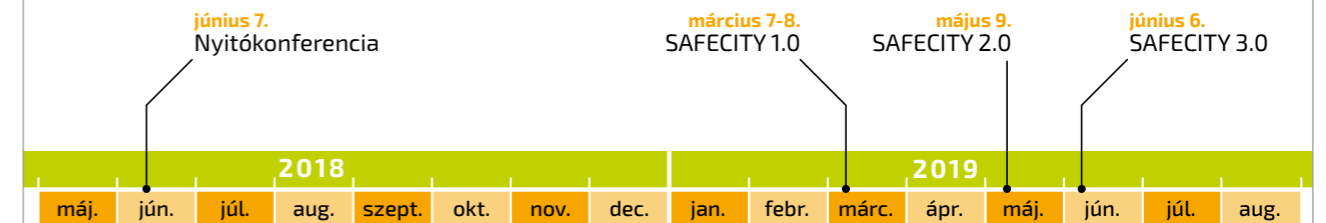

3
SZAKÉRTŐ

KONFERENCIASOROZAT – együttműködés és tapasztalatcsere

Az építészeti bűnmegelőzés témakörének megismerésére négyrészes konferenciasorozat indult.

KONFERENCIÁK

A 2018. június 7-i [nyitókonferencián](#) bemutatkozott a Safecity-projekt, és a résztvevők megismerkedhettek az építészeti bűnmegelőzés alapjaival. Különböző területek, többek között a környezetpszichológia, az építészet és a városfejlesztés, valamint a szociológia és a kriminológia szakemberei saját szempontjukból ismertették az építészeti bűnmegelőzéshez kapcsolódó tudományos eredményeket, kérdéseket és jó gyakorlatokat. Az előadásokat tematikus kerekasztal-beszélgetés követte, amely a felsőoktatásban, az iskolákban és a települések szintjén az építészeti bűnmegelőzés területén felmerülő kihívások és tapasztalatok megosztását, a hálózatosodást segítette. A 9 előadással és 3 workshoppal tarkított konferencián 80 szakember vett részt számos minisztérium, hatóság, önkormányzat, felsőoktatási intézmény, szakmai és civil szervezet részéről.

A 2019. március 7–8-i [Safecity 1.0](#) konferencián a hangsúly a nemzetközi gyakorlatok megismerésén volt.

„Az építészeti bűnmegelőzés megoldásait mindig a területre és közösségre kell megfogalmazni, az ott élők bevonásával és aktivizálásával valósulhat meg”

*Gregory Saville alapító elnök,
ügyvezető igazgató, International CPTED Association (ICA) / AlterNation, Denver*

A konferencia átfogó képet adott az építészeti bűnmegelőzés eddigi eredményeiről, jelenéről és jövőjéről, valamint kiemelt területként kezelte a gyermekbarát városok és a felsőoktatás témakörét. Az előadások a biztonságos települések, a gyermekbarát városok, valamint az egyetemi képzések és kutatások témakörei köré szerveződtek. A második napon interaktív, gyakorlatorientált workshopokon volt lehetőség a szakmai témák és ismeretek elmélyítésére. Bemutatásra került a nemzetközileg is elismert [SafeGrowth](#) módszer, beszélgetés indult a hazai jogszabályi környezetről és az építészeti bűnmegelőzés szabályozási lehetőségeiről, valamint arról, hogy kinek a feladata

a környezeti bűnmegelőzés. A 3 workshoppal és 2 pódiumbeszélgetéssel fűszerezett konferencián 100 szakember hallhatott 6 ország 12 előadójától az építészeti bűnmegelőzésről.

A következő, május 9-i konferencia, a [Safecity 2.0](#) a döntéshozók és a városépítészek számára kínált gyakorlati útmutatást az építészeti bűnmegelőzés települési szintű alkalmazásához, kiemelve a helyi közösség szerepét a hatékony problémamegoldásban.

„Az építészeti bűnmegelőzés azért is fontos, mert remek lehetőség a közösségi tervezésre és az összefogásra”

Ongjerth Richárd, tervezési igazgató, DRO Studio Tervező és Tanácsadó Bt., vezető tanácsadó, Magyar Urbanisztikai Tudásközpont

„Megdöbbentő a civilek frissessége és kreativitása. Megérdemelték volna egy saját konferenciát”

Iványiné Szabó Andrea felnőttképzési szakember

A konferencián bemutatásra kerültek a Safecity települési mintaprojektjének eredményei, a városfejlesztésben alkalmazható stratégiák, eszközök és szabályozási lehetőségek, valamint olyan gyakorlati módszerek, amelyek a települési főépítészek, döntéshozók segítségével lehetnek a biztonságos városi terek kialakításában. A konferenciát civil szekció zárta, ahol rövid, egymást követő villáml előadásokban mutatkoztak be olyan civil szervezetek és kezdeményezések, amelyek különböző módon járulnak hozzá a városok biztonságának növeléséhez. A konferencia rekordnak számít az előadók tekintetében: a 16 előadó között akadt minisztériumi és helyi döntéshozó, tűzoltó és kutató, építész és civil aktivista is. A 100 résztvevő az előadások mellett egy pódiumbeszélgetésen ismerkedett meg a települési mintaprojekt tapasztalataival.

A sorozat utolsó elemére, a [Safecity 3.0](#) konferenciára június 6-án került sor. Itt az építészeti bűnmegelőzés felsőoktatási és középiskolai vonatkozásai kerültek előtérbe – mind az oktatási intézmények biztonsága, mind a megfelelő képzési és nevelési program tekintetében.

„A biztonságos iskolai környezet kialakítása elsősorban a pedagógusok és a gyerekek biztonságos és bizalmi légkörén múlik, ahol az erőszakmentes kommunikáció és a közös megállapodások teret nyernek. Ez a közös tértervezés során is megjelenő szempont”

Saly Erika pedagógiai fejlesztő, környezeti nevelő, Eszterházy Károly Egyetem Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet

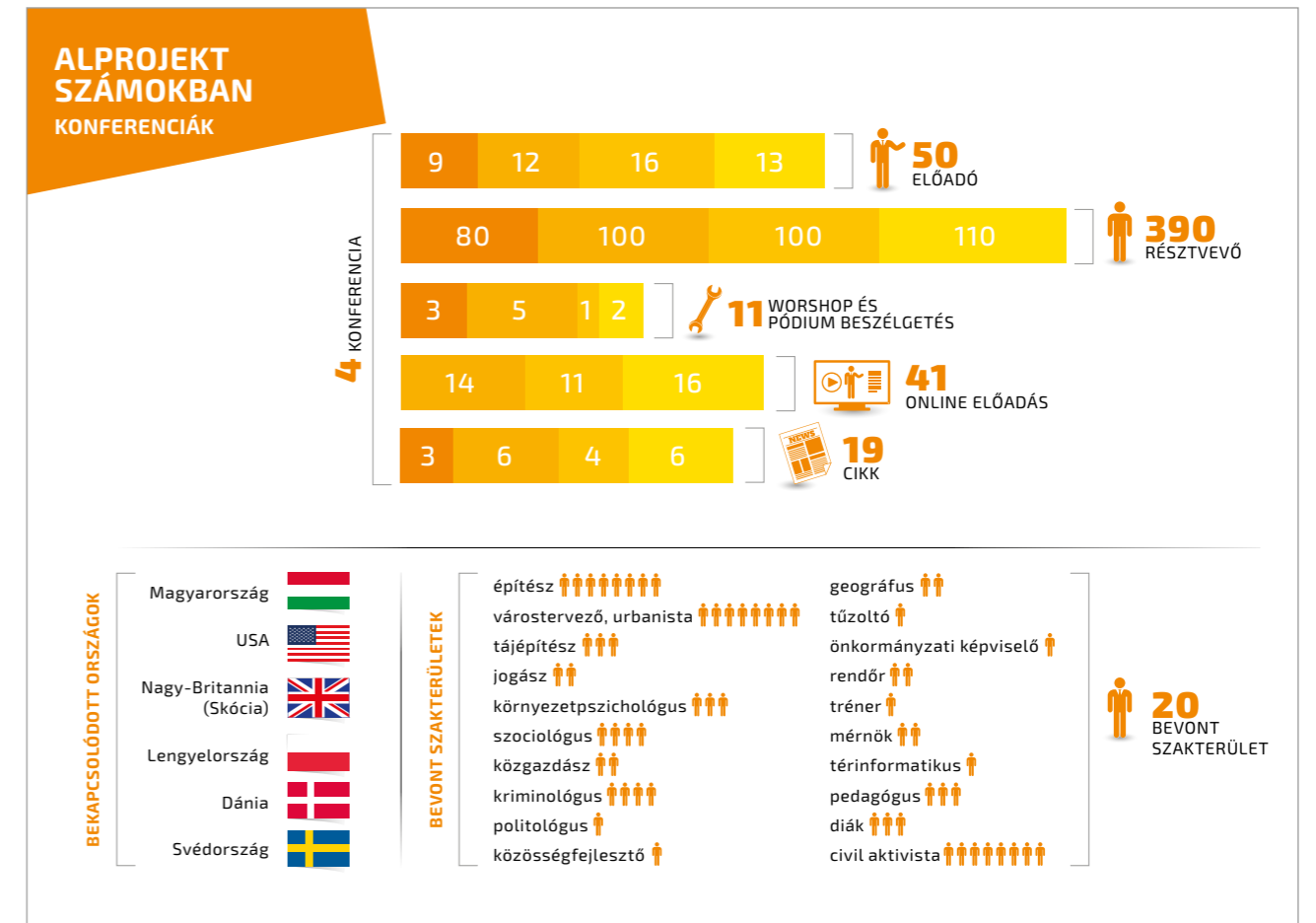
A konferencián pedagógusok, oktatók, építészek és fiatalok ismertették saját szempontjaikat, tapasztalataikat, és vitatták meg közösen a biztonság és az oktatás sokrétű kapcsolódásait. A konferencia rekordrésztvételt mutatott. A 110 résztvevő 13 előadást hallhatott, majd 2 workshopon

ismerkedhetett meg élménypedagógiai eszközök által az élő könyvtárral és az iskolai mintaprojektben fejlesztett programok némelyikével. A nap fénypontja a felsőoktatási mintaprojektben részt vevő hallgatók terveiből létrehozott kiállítás megnyitója volt.

A konferenciasorozat 41 előadása a Safecity-projekt Youtube-csatornáján tekinthető meg. A konferenciasorozatról 19 cikk kivonat készült, amely a [Biztonság. Város. Közösség. – A Safecity-konferenciasorozat előadásainak válogatott gyűjteménye](#) címmel a Safecity-projekt honlapján olvasható.

TAPASZTALATOK

Hálózatosodás

A konferenciasorozat előadói 6 országot képviseltek. A magyar, amerikai, skót, lengyel, dán és svéd előadók között nemzetközi hálózatok képviselői voltak jelen, és olyan példákat mutattak be, amelyek kiemelték a helyi szintű együttműködések, a közösségi hálózatok, valamint a nemzetközi erényhálózatok fontosságát az építészeti bűnmegelőzés hatékonyságának növelésében. Így maga a konferenciasorozat is a hálózatosodás és a kapcsolatépítés színtere volt. A konferenciák alatt két együttműködési megállapodást írt alá a [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#) a TÖÖSZ-szal és az Óbudai Egyetemmel. Új ismeretségek köttettek, sokan névjegykártyát cseréltek, és ígéretet tettek arra, hogy segítik egymást a bűnmegelőzési feladatokban.

Szakmai tapasztalatcsere

„Nem is gondoltam volna, hogy ennyi mindent fogok tanulni a rendőröktől”

egy konferencia-résztevő

A konferenciasorozat mind az előadók, mind a résztvevők tekintetében rendkívül sokszínű volt. Az 50 előadó és a 390 konferencia-résztevő között a tervezők mellett jogász, környezetpszichológus, szociológus, közgazdász, kriminológus, politológus, közösségfejlesztő és civil aktivista, tűz-

oltó, önkormányzati képviselő, rendőr, oktató, diák is jelen volt. A konferencia programjain olyan szereplők is találkoztak és beszélgettek, akik korábban talán soha.

Változatos módszerek az ismeretátadásra

*„A legtöbb konferencia túlságosan is elméleti, de itt rengeteg ötletet kaptam, hogyan tudom az építészeti bűnmegelőzést a mindennapi munkámban hasznosítani”
egy konferencia-résztevő*

50 előadás szolgálta az építészeti bűnmegelőzés elméletének és jó gyakorlatainak bemutatását, a résztvevők tapasztalatcseréjét pedig 11 workshop, pódium- és kerekasztal-beszélgetés, Pecha Kucha előadások és kiállítás támogatta. A változatos formátumok lehetőséget adtak a szakmák közötti párbeszédre és a közös gondolkodásra, a gyakorlati tapasztalatok megosztására és a mindennapi problémák megvitatására.

A civil szerep erősítése

„Számomra az volt az egyik legnagyobb élmény, amikor az egyik workshop-résztevő elmesélte, hogy már rég nem foglalkozik építészeti bűnmegelőzéssel, de most rájött, hogy teljes állású szülőként gyermekei biztonságáért szempontjából mennyire fontos számára ez a téma”

*Szilágyi-Nagy Anna workshopvezető, kultúrAktív Egyesület,
a Safecity-projekt koordinátora*

A workshopok és beszélgetések segítették a résztvevőket, hogy tervezőként, rendőrként vagy akár civilként felismerjék szerepüket és lehetőségeiket az építészeti bűnmegelőzésben, és maguk is aktív szerepvállalóivá váljanak.

A közösségépítés a megfelelő irány

„Jó munkát végeztek! Bárcsak Észak-Amerikában is hasonlóan előremutatóak és elkötelezettek lennének! A hetvenes évek első generációs környezeti bűnmegelőzési elveibe – zárok, megvilágítás, jogosultság szabályozása – vagyunk elmerülve”

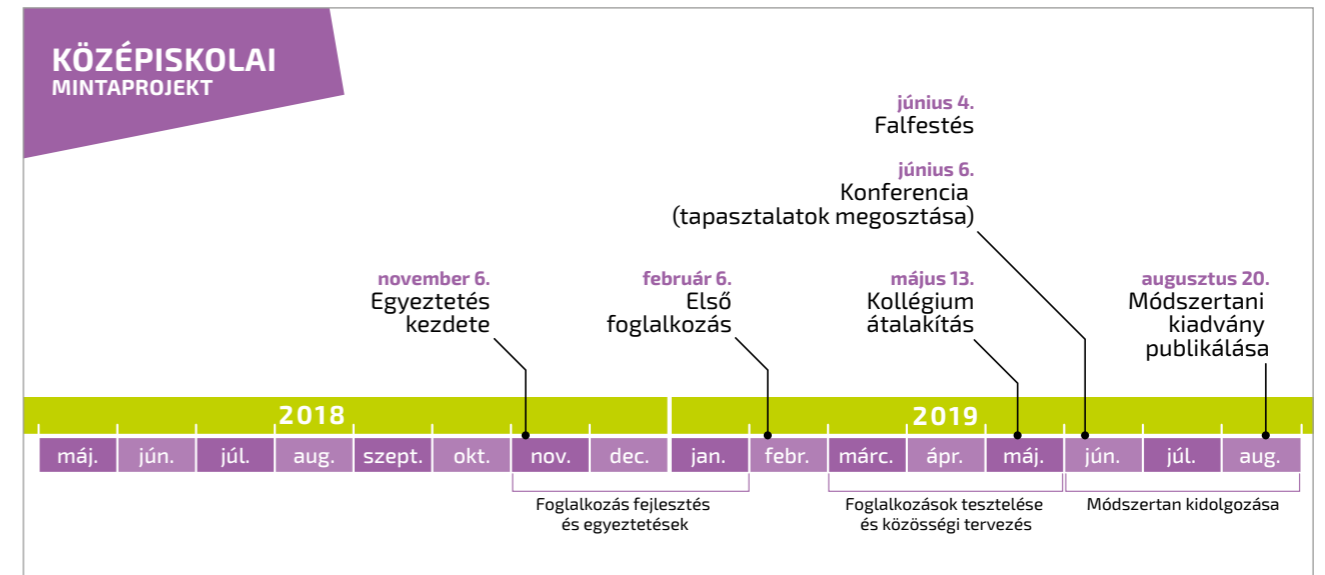
*Gregory Saville alapító elnök, ügyvezető igazgató,
International CPTED Association (ICA) / AlterNation, Denver (blogbejegyzés)*

Az építészeti irányelveken túlmutatva a konferenciasorozat középpontjában a helyi közösség állt. Az ismerttetett jó gyakorlatok rámutattak arra, hogy a helyi problémák azonosításában és megol-

dásában fontos szerepet játszik a helyi közösség, legyen szó akár az iskolába járó diákokról, akár a településen élőkéről. A bemutatott eszközök és stratégiák támpontul szolgáltak a közösség bevonására és a közösségek együttműködésére, a workshopok pedig az ezekkel kapcsolatos tapasztalatok megosztására és a szituációk gyakorlására.

ISKOLAI MINTAPROJEKT - fiatalok a biztonságos iskolai környezetért

A [Vécsey János Leánykollégiummal](#) megvalósult együttműködés célja olyan módszertani segédlet kialakítása volt, amely segíti a pedagógusokat abban, hogy diákjaikkal közösen biztonságosabbá tegyék saját oktatási intézményüket. A kollégium 9 tanára, a diákok és a Safecity-csapat 7 szakértője 2018 őszén kezdett el együtt dolgozni. A kezdeti egyeztetések során kiderült, hogy a kollégium pedagógiai programjában is fontos szempont a bűnmegelőzés. A bűnmegelőzési programot a Safecity-projekt építészeti szempontokkal egészítette ki egyfelől a fizikai környezet minőségének javításával, másrészt a közösségépítéssel, amely kiemelten fontos az évről évre változó összetételű diákközösség szempontjából.

Az egyeztetéseket közös foglalkozásfejlesztés követte, amelyben a kollégium tanárai és a Safecity-csapat szakértői közösen dolgoztak. Az így kialakult 11 alkalmas foglalkozássorozat a kollégium speciális pedagógiai programjába illeszkedve több szinten érintette az építészeti bűnmegelőzés témakörét. A foglalkozások széles palettán mozogtak: a szubjektív biztonságérettől az objektív biztonságig, a kollégium épületétől a kollégium környezetéig, az egyéni felelősségvállalástól a közösségi cselekvésig. A saját fejlesztésű módszerek mellett két külsős partner is bevonásra került. Az Élő Könyvtár módszer segítségével a bűncselekmények áldozati és elkövetői oldalát ismerték meg a diákok. A Horizont Alkotócsoport által megalkotott **Nők elleni erőszak** elnevezésű vitaszínházi program az erőszakos tevékenységek és a tér kapcsolatára hívta fel a figyelmet.

Az első foglalkozás 2019 februárjában debütált: a kollégiumi farsangon lehetőségük volt bemutatkozni a Safecity-csoport tagjainak. A **Fantomterek** című foglalkozáson rekordrészvétellel az egész kollégium jelen volt.

„Többen mentek a Fantomterekre, mint a kolis farsangra... Ez azért is volt vicces, mert előtte külön lobbiztak a lányok, hogy legyen táncos-zenés buli a farsangon”

Reith Gábor igazgató, mestertanár, Vécsey János Leánykollégium

A foglalkozássorozat az építészeti bűnmegelőzés témaköreit élménypedagógiai módszerekkel párosította. Drámapedagógia, kincskeresés, kreatív foglalkozás, filmforgatás, szituációs gyakorlatok, érzelemtérkép – csak néhány példa a foglalkozások sokszínűségére.

A kreatív módszerek mellett azonban az is fontos volt, hogy valódi közösség alakuljon ki a kollégiumban, és megmutatkozhasson a vécseys identitás. Ez kifejezetten lényeges az állandóan változó kollégiumi közösségben, és abból a szempontból is, hogy világos legyen, hogyan kapcsolódik a kollégium a környezetéhez. Hiszen a környéken élők egy része nem is tudja, hogy mire szolgál például az autószerelő műhely és az óvoda szomszédságában álló szürke épület.

„Egy néni megkérdezte tőlem az utcán, hogy mi ez az épület. Azt hitte, hogy a kollégium egy apácazárdája”

egy bentlakó diák, Vécsey János Leánykollégium

A kollégiumi közösség megerősítése érdekében indult a **Mit jelent nekem a Vécsey?** című alkotói pályázat, amely keretében a fiatalok mottó, graffiti és film kategóriában adhattak le munkákat a kollégiumi élettel kapcsolatban. A pályázat nyertesének jutalma a beküldött pályamű megvalósítása volt. Így kerülhetett fel a nyertes rajz és a legjobb versidézetek közösségi graffiti formájában a kollégium kertjében lévő betonfalra, amely színes felületével hirdeti az összetartozást.

A vécseys identitás mellett a közösségépítés másik fontos dimenziója a foglalkozássorozatban megjelenő közösségi tervezési folyamat volt. A fiatalok az építészeti bűnmegelőzés alapjainak elsajátítása után olyan tervezési alkalmakon vettek részt, ahol a biztonság szempontjainak figyelembevételével megvizsgálták a kollégium közösségi tereit. Ki mikor használja a tereket, mi a magán- vagy a privát terület, mi a közterület, milyen a megvilágítás, milyen a bejáratok és kijáratok kialakítása, milyen a környezet minősége és karbantartása.

„Ebben a szobában felvételiztem. Emlékszem, hogy bejöttünk, aztán itt hagytak. Fogalmam sem volt, hogy hova üljek, vagy mit csináljak. Minden szék kényelmetlen volt, ráadásul még óra sem volt bent... Egy örökkévalóságnak tűnt, amíg végre visszajött valaki”

egy bentlakó diák, Vécsey János Leánykollégium

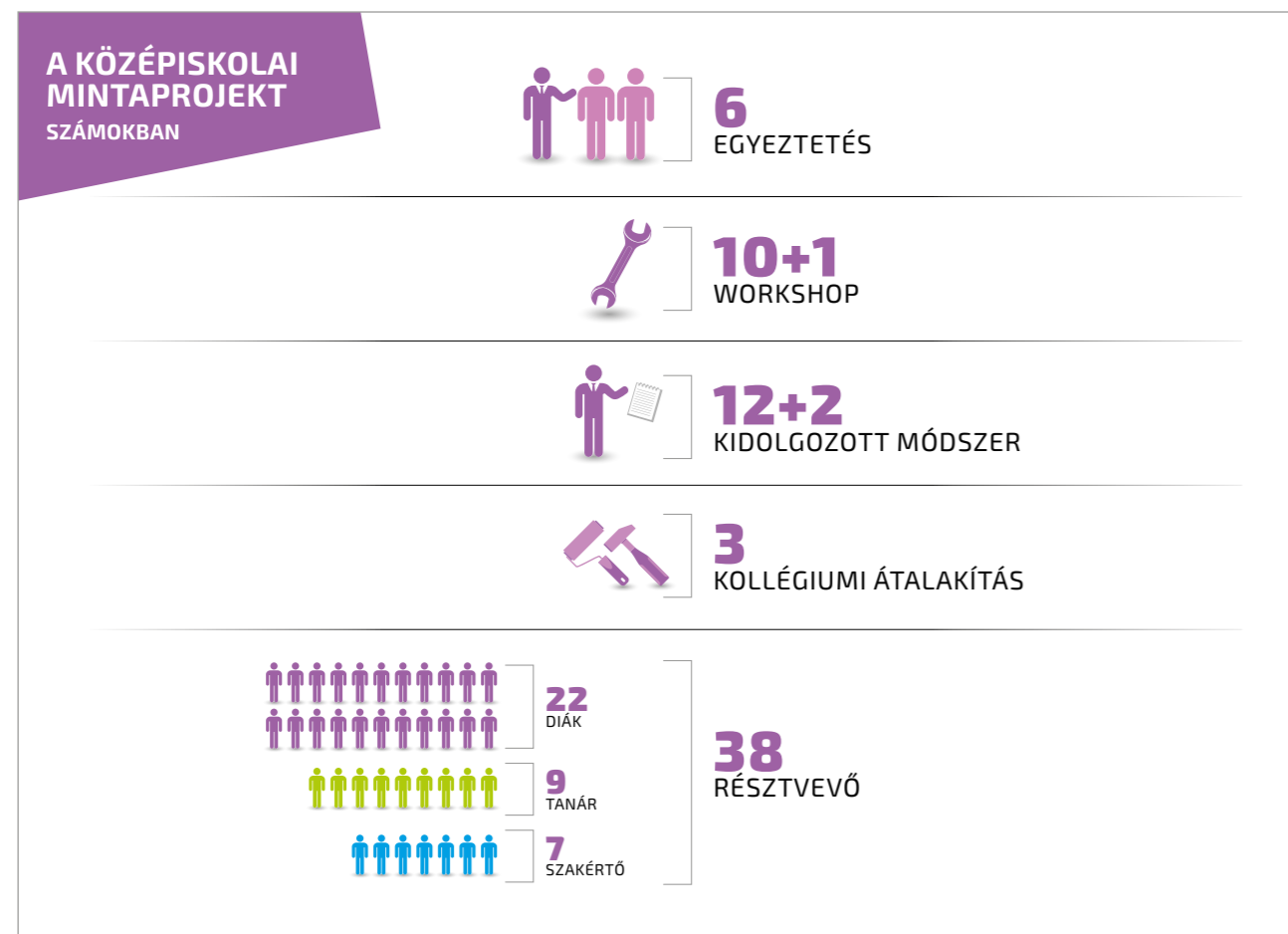
Az elemzésen túl megoldási javaslatokat is gyűjtöttek a fiatalok, amelynek eredményeként a kollégium két belső tere is megújult. Közös festéssel, átalakítással, javítással, bútortologatással a folyosó elhagyatott beugrójából valódi közösségi tér lett, a vasaló-felvételiztető-barkács-raktár szoba kreatív műhellyé és vonzó fogadótérre alakult. Így jutottak el a diákok a terek biztonságos kialakításának alapjaitól a tényleges környezetalakításig.

A 10 foglalkozáson és az elindult pályázaton összesen 22 diák és 9 pedagógus vett részt aktívan, a pályázattal és a közösségi tervezés folyamatával a teljes kollégiumi közösséget elérte a program.

A foglalkozások lebonyolítása után indult meg a módszertani fejlesztési folyamat. Ennek eredményeként létrejött a 12+2 feladatot tartalmazó építészeti bűnmegelőzéssel foglalkozó Építészeti bűnmegelőzés középiskolásokkal című **módszertani kiadvány**, amelynek segítségével a fiatalok biztonságosabbá tehetik az oktatási intézményük belső és külső tereit, valamint az intézmény környezetét.

TAPASZTALATOK

Testreszabott munka

„Úgy tudott idomulni a Safecity csapata a koli életébe, mintha otthon lett volna”

Reith Gábor igazgató, Vécsey János Leánykollégium

Minden oktatási intézmény egyedi, ebből kifolyólag egyedi problémákkal és kihívásokkal küzd a bűnmegelőzés területén is. Különbözik az intézményt látogatók összetétele, korosztálya, érdeklődése, háttere, különböznek az oktatási intézmény fizikai adottságai, a terek mérete, megvilágítása, kialakítása és a nevelési, bűnmegelőzési program. Fontos volt, hogy az építészeti bűnmegelőzéssel kapcsolatos program illeszkedjen az adott intézmény életébe, és igazodjon a helyi problémákhoz. A kollégiumi program kialakítását komoly egyeztetési folyamat előzte meg, ahol az intézményvezető és a pedagógusok megosztották bűnmegelőzési tapasztalataikat és már futó bűnmegelőzési programjaikat. A foglalkozások a kollégium nevelési rendjébe illesztve, a nevelési program megfelelő témaköréhez és technikájához igazodva, délutáni időszokban zajlottak, amikor a bentlakó diáklányok a kollégiumban tartózkodtak. A nevelőtanárok és a külső szakértők közösen bonyolították le a foglalkozásokat. Így a téma és a szakértő csapat észrevétlenül lopózott be a kollégium életébe.

Élményszerű oktatás

„Nekem a legjobban a kisfilm készítő foglalkozás tetszett, mert ott ki lehetett élni az ökörködésünket. Meg fény is derült arra, hogy a lakosság, akik ott voltak éppen kint a helyszínen, nem reagáltak igazából arra, hogy mi éppen egy gyereket próbálunk elrabolni.”

Szécsi Anett, Diákönkormányzati elnök helyettes, Vécsey János Leánykollégium

Az építészeti bűnmegelőzés komplex látásmódot igényel, ami a tervezőszakmának is kihívás. Az élménypedagógia módszerei a fiatalok számára élvezhető és tanulságos módon közvetíti az építészeti bűnmegelőzés szempontjait és a benne rejlő lehetőségeket.

Közösségi tervezés

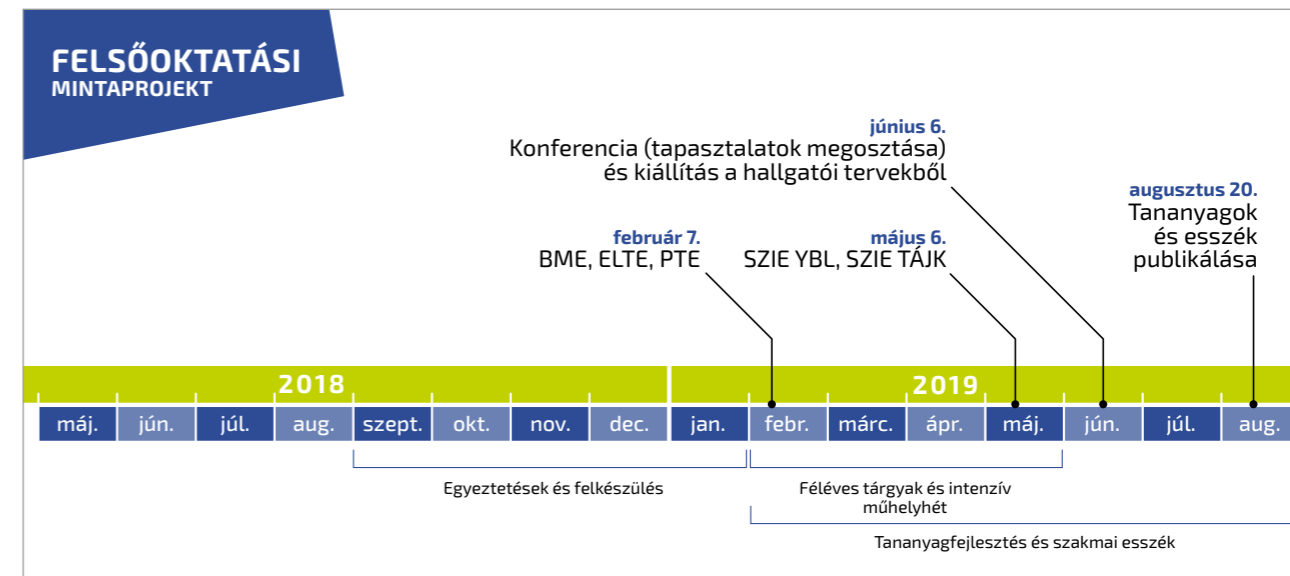
„Hiszünk abban, hogy minden fiatalnak joga van a biztonságos és élhető városi környezethez. És abban is, hogy ők maguk is segíteni tudnak ötleteikkel a környezetalkotásban”

Tóth Eszter elnök, kultúrAktív Egyesület

A közösségi tervezés folyamatában az iskolaközösség közösen tárja fel az intézményre jellemző problémákat, és az iskolaközösség a diákokkal és a tanárokkal együtt ad megoldást a felmerülő gondokra. A közös tervezés során erősíthető az iskolaközösség, és olyan megoldások születnek, amelyek az adott közösség problémáira adnak testreszabott választ. Ezért a kialakított módszertan szorosan épít a közösségi tervezés gondolatára és elsősorban az oktatási intézmény meglévő tereinek – mosdók, folyosók, tantermek, iskolaudvar – átalakítására, valamint új közösségi helyek azonosítására és kialakítására koncentrál, ahol a diákok ismerkedni, találkozni, beszélgetni tudnak. A tervezési program kialakításakor elsődleges szempont legyen, hogy a fiatalok reális célt tűzzenek ki, amelyet saját maguk is meg tudnak valósítani. Az élmény pozitív tapasztalatai erősítik a közösséget. A bonyolultabb fenntartási és változási igényeket az iskola karbantartása és felújítása során lehet figyelembe venni. Ebben az intézményvezető elkötelezettsége és szerepvállalása lehet fontos.

FELSŐOKTATÁSI MINTAPROJEKT – több területet érintő, problémaközpontú oktatás

A Safecity felsőoktatási mintaprojektjében 4 egyetem 5 kara működött együtt annak érdekében, hogy körvonalazzák, hogyan illeszthetők az építészeti bűnmegelőzés szempontjai a különböző, térformálással foglalkozó szakemberek felsőoktatási képzésébe. A 2018. őszi egyeztetések során a mintaprojektben részt vevő egyetemek olyan kísérleti képzés megvalósítását tűzték ki célul, amelyben építész-, tájépítész-, városépítész- és környezetpszichológia-hallgatói közös tervezési feladat keretében egy valódi közösség problémáinak megoldásán dolgoznak. A problémaközpontú és interdiszciplináris oktatási program lehetőségeinek felmérése után a következő három képzés készítette fel a hallgatókat a városi terek bűnmegelőzési szempontú kialakítására és tudatos tervezésére:

- Komplex féléves gyakorlati tárgy keretében a [BME Építészmérnöki Kar Urbanisztikai Tanszékének](#) hallgatói együtt dolgozhattak az [ELTE PPK Szervezet- és Környezetpszichológiai Tanszék](#) doktori és alapképzésében részt vevő hallgatóival.
- A Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Karának elsőéves építőművész MA nappali szakos hallgatói ([Építészeti és Várostervezési Tanszék](#)) önálló, **Kísérleti tervezés** című féléves tárgy keretében kapcsolódtak a programhoz.
- A Szent István Egyetem két kara közös tervezési műhelyt indított, ahol a [Tájépítészeti és Településtervezési Kar](#) tájépítészei és az [Ybl Miklós Építéstudományi Kar](#) építészhallgatói tanulhattak közösen.

A 2019-es tavaszi félévben indított féléves tárgyak és az intenzív workshop az egyetemi oktatás szakmai hangsúlyaihoz és a tantárgyak tematikájához, képzési rendjéhez igazítva integrálta az építészeti bűnmegelőzés tervezői szempontjait. A képzésekben közös volt, hogy minden hallgató részt vett egy, a Safecity-projekt által szervezett építészeti bűnmegelőzési alapképzésen és egy

tervezési feladatban, amely a települési mintaprojektben részt vevő Törökbálint városközpontjának bűnmegelőzési szempontú újragondolását célozta meg.

„Ez a tantárgy érdekelt leginkább a viselkedéselemzős tantárgyak közül”

egy környezetpszichológus-hallgató

„Építésként kiemelten fontosnak tartom a városok különböző aspektusok szerinti vizsgálatát”

egy építészhallgató

Két alkalommal indult alapképzés Törökbálinton, amelyen összesen 37 hallgató és 9 oktató vett részt. Februárban a féléves tárgyakat felvevő, májusban a műhelyhéten részt vevő hallgatók részesültek a [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#), a [Lechner Tudásközpont](#) és a [kultúrAktív Egyesület](#) CPTED-szakértőinek képzésében. A nyitónapon az építészeti bűnmegelőzés alapjainak megismerése után a hallgatók első kézből, Törökbálint Város Önkormányzatának képviselőitől hallhattak a helyi kihívásokról és az építészeti bűnmegelőzést támogató törökbálinti munkacsoport munkájáról, illetve a területre megfogalmazott javaslatairól. A terepszemlén a hallgatók megismerték a tervezési feladat helyszínét és magát a tervezési feladatot. A nyitónap különlegessége volt, hogy a különböző szakmai hátterű hallgatók először találkozhattak egymással és a társszakmák szempontjaival. A képzési napon az építész-, tájtervező-, pszichológushallgatók közösen reflektáltak a helyszínbejárás tapasztalataira, majd a közös tervezési feladat kapcsán hosszabb vagy rövidebb ideig működtek együtt.

„Az építészeti bűnmegelőzésben az a legizgalmasabb kérdés, hogy hogyan tudja az építészeti bűnmegelőzés eszköztára az építészeti minőséget alátámasztani és elfogadtatni”

Kara László építész, CPTED-szakértő, Lechner Tudásközpont

Az alapképzés után az egyetemek saját képzésük ütemét követve bonyolították le a tervezési feladatokat, konzultáltak a CPTED-szakértőkkel és az önkormányzat képviselőivel. A tervezési feladatok az új városháza mögötti terület környezetalakításának lehetőségeit vizsgálták, a bűnmegelőzési szempontokat is figyelembe véve. A tervezési feladat spektruma a képzés jellegétől függően a beépítési koncepciótól a szabályozási lehetőségeken át a környezet emberekre gyakorolt hatásán keresztül a zöldfelület-fejlesztésig és az objektumtervezésig változott, az adott felsőoktatási intézmény oktatási prioritásai alapján.

A féléves munka eredményeként 22 hallgatói javaslat született, amit 39 tabló mutatott be a **Safecity 3.0 – Építészeti bűnmegelőzés az iskolától az egyetemig** című konferencián. A tervek a törökbálinti közösség által megfogalmazott bűnmegelőzési javaslatokat újabb elemzési szempontokkal egészítették ki. Az alapvető építészeti bűnmegelőzési szempontokat továbbgondolva

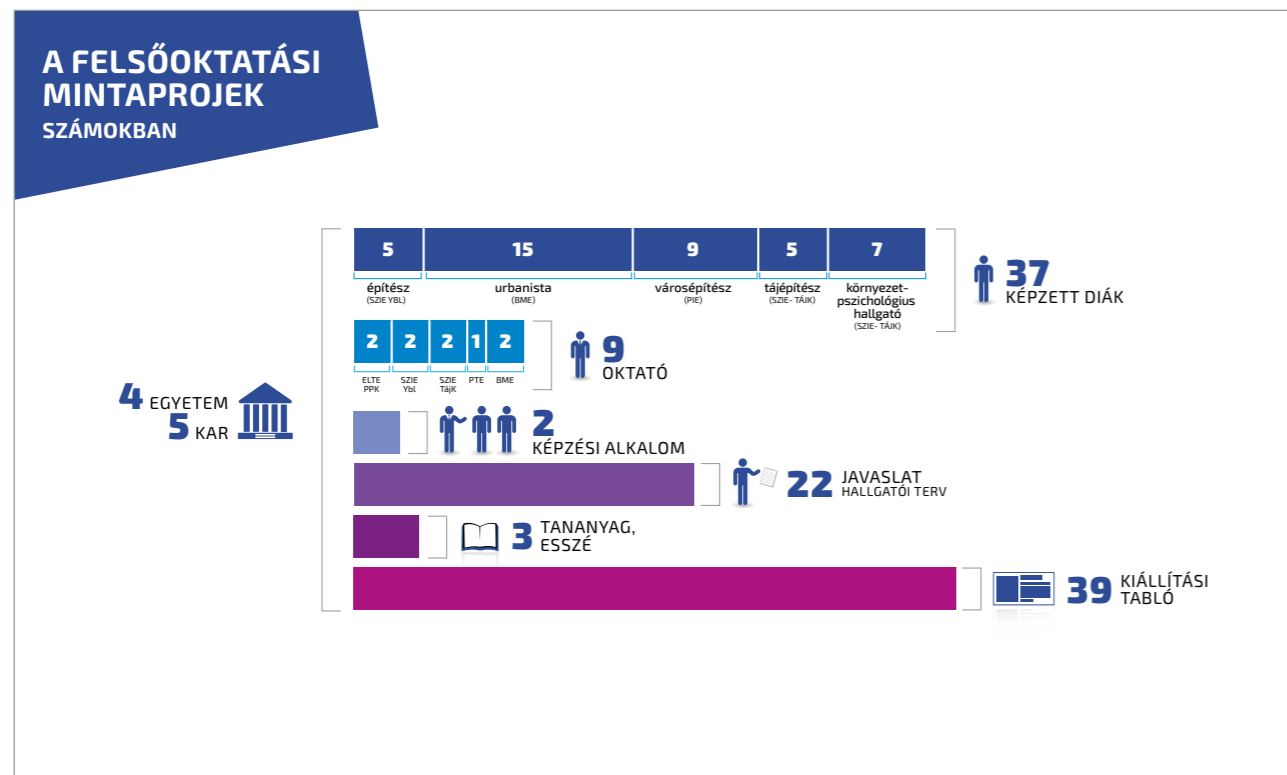
– pl. az átláthatóság biztosítása, az elszigetelt, zegzugos terek felszámolása, változatos terület-használat, vonzó tájépítészeti és kertépítészeti megoldások – olyan térbeli megoldásokat mutattak be, amelyek alapul szolgálnak a terület szabályozásának és tervezési programjának kialakítására.

„A projekt időtartamán túlmutató cél, hogy a téma kötelezően választható tantárgyak keretében részévé váljon a kapcsolódó felsőoktatási képzéseknek. A kurzus céljától függően, a közvetítendő szakmai ismeret és ennek megfelelően a kurzus résztvevői (hallgatók és oktatók) összetételének megfelelően kell keretezni a tantárgyat, megtartva az interdiszciplináris szemléletet. Az építész- és tájépítész hallgatók számára árnyalni érdemes a humán térhasználat alapelveit a CPTED-elvekkel való összefüggésben. A humán szakismerettel rendelkező diákok számára az épített és természeti környezettel kapcsolatos kompetenciákat kívánatos fejleszteni. Az elméleti oktatást szervesen, ahhoz folyamatosan illeszkedve egészítse ki megvalósult példák, jó gyakorlatok elemzése, amennyiben lehetséges helyszíni tapasztalatszerzéssel egybekötve. Érdemes a tervezés során interdiszciplináris teamekben dolgozni.”

*dr. habil. Dúll Andrea egyetemi tanár, tanszékvezető,
ELTE PPK Szervezet- és Környezetpszichológia Tanszék*

A kísérleti képzés tapasztalatait a hallgatókkal és oktatókkal készített kérdőívek és interjúk alapján egy **evaluációs tanulmány** értékelte ki, amely az építészeti bűnmegelőzés bevezetésének alapjául szolgálhat az építészeti, tájépítészeti, városépítészeti és környezetpszichológiai képzéseken. A tanulmány mellé két **kiértékelő esszé** született, amely **a környezetpszichológiai és a városépítész-képzés szempontjából** segíti a téma felsőoktatási képzésbe illesztését. A kiértékelés mellett párhuzamosan megindult egy **tananyagfejlesztési folyamat** is, amely a [Bűnmegelőzés építészeti eszközökkel](#) című könyvet kiegészítve a bűnmegelőzés szabadterépítészeti szempontjait hangsúlyozza.

TAPASZTALATOK

Tervezői tudatosság

„Az elhangzott előadások és a tervezési feladat hasznos hozadéka volt, hogy az épített környezet bűnmegelőzési szempontjait – amelyek nagy részét egyébként is használják a hallgatók a szabadtértervezés során – tudatosabban alkalmazták.”

Sárospataki Máté oktató, tanszékvezető,
SZIE Kertművészeti és Kerttechnikai Tanszék

„Nagyon jó volt az építészeti bűnmegelőzés előadás. Rengeteg hasznos dolog és szempont hangzott el, ami a tervezés közben hasznosítható”

hallgatói visszajelzés

Az építészeti bűnmegelőzés oktatásának arra kell irányulnia, hogy a fiatal tervezők elsajátítsanak egyfajta tudatos tervezői attitűdöt, amely túlmutat az irányelvek automatikus alkalmazásán. A kísérleti képzés során megismert építészeti bűnmegelőzési eszközök újfajta vizsgálati és tervezési szemlélettel gazdagították a különböző szakterületek tervezési szemléletét. A szempontrendszer elsősorban a tervezői gyakorlatban egyébként természetesen használt eszközök tudatos alkalmazására hívja fel a figyelmet, és mind a szabadtértervezés, mind a városépítészet, mind az építészet szintjén alkalmazható.

Együttműködés valódi közösségekkel

„Örültem, hogy igen gondos és részletes tájékoztatást kaptunk az elvárásokról. Érezhető, hogy mennyire fontos ez a koncepció a városnak” – hallgatói visszajelzés

Az építészeti bűnmegelőzés a környezeti és emberi problémákra érzékeny gondolkodásmód is egyben. Kritikus szemmel és tudatos tervezői attitűddel az adott közösség problémáira egyedi tervezői válasz adható, amely hatékonyan előzi meg a közösségben a bűnözést. A törökbálinti önkormányzat bevonásával olyan problémaközpontú oktatási program alakult ki, amely keretében a hallgatók egy valódi közösség problémáin dolgoztak. A közösségekkel való együttműködés nemcsak a tervezői gyakorlatra való felkészülésben hasznos, de pozitív változást hozhat a helyi közösségek életébe is.

Szaktmák közötti párbeszéd

„A szaktmák közötti kommunikáció növelésére kitűnő kezdeményezés ezen órák közös hallgatása” – dr. habil. Gyergyák János, PTE Műszaki és Informatikai Kar Építészeti és Várostervezési Tanszék

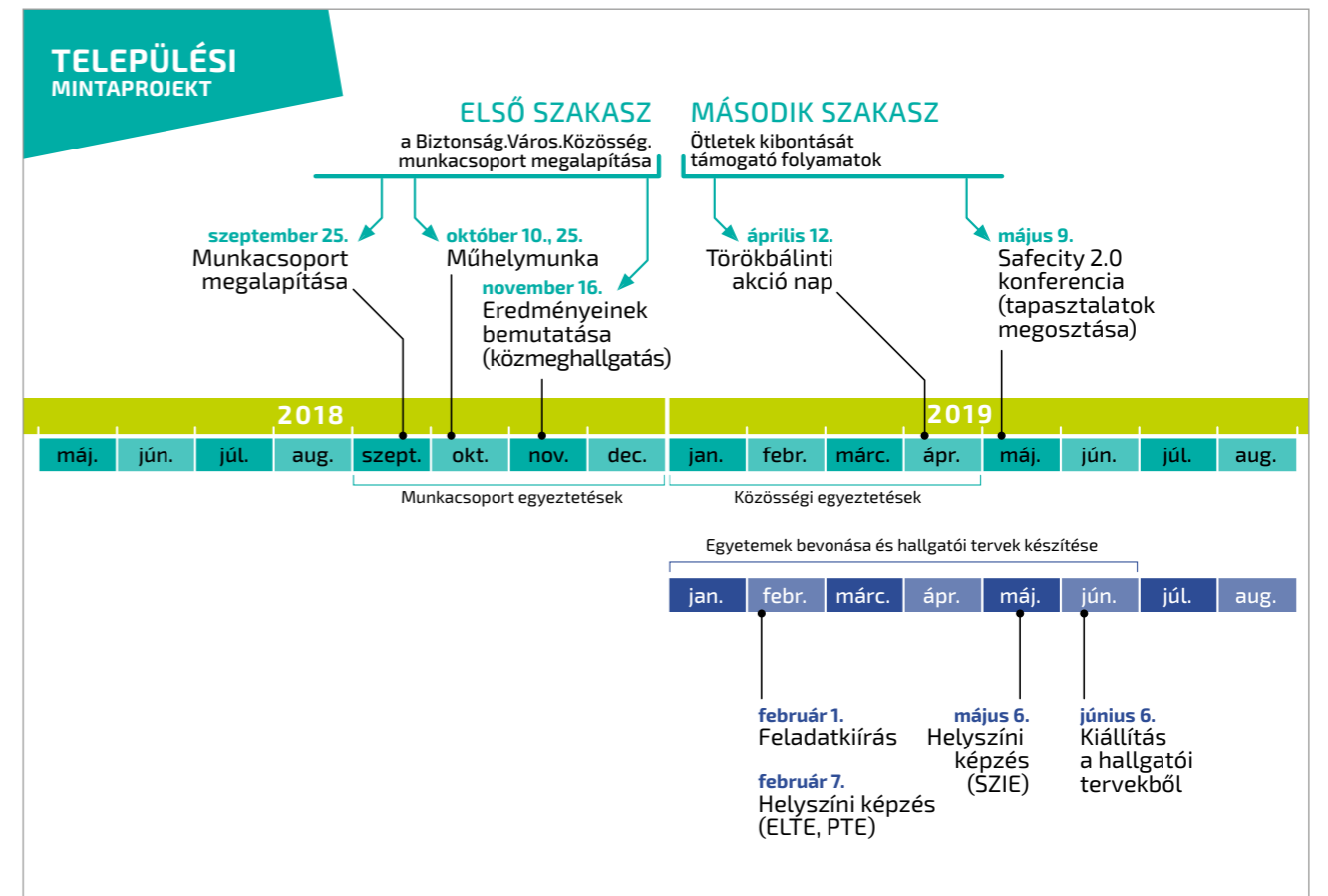
A fizikai környezet értelmezése összetett feladat, amely alapos megfigyelést és komplex megközelítést igényel. A kísérleti képzés egyedülálló módon adott lehetőséget a szaktmák közti együttműködésre és a különböző szakmai szempontok megosztására. A tapasztalatcserére egyfelől a közös alapképzésen, másfelől a közösen kiírt tervezői feladatokon keresztül volt lehetőség. A pécsi egyetem diákjai hangsúlyozták, hogy komoly motiváció volt számukra az új kapcsolatok

kiépítése és a társszakmákkal való együttműködés.

TELEPÜLÉSI MINTAPROJEKT – tapasztalatok – összefogás egy élhető, biztonságos településért

Magyarország első építészeti **bűnmegelőzéssel foglalkozó települési mintaprojektjében** [Törökbálint Város Önkormányzatával](#) arra szövetkezett a Safecity csapata, hogy feltérképezze, mit tehetnek a településen élők annak érdekében, hogy biztonságosabb, élhetőbb, élettelibb és magas szubjektív biztonságérzetet adó települési környezetet hozzanak létre. 2018 őszén első lépésként megalakult egy, az építészeti bűnmegelőzéssel foglalkozó munkacsoport, amelyben helyi intézményvezetők, civil szervezetek, egyetemi kutatók, a rendfenntartással foglalkozó szervezetek és vállalkozások, az önkormányzat és a hivatal munkatársai, helyi építészek, valamint olyan országos intézmények működtek együtt, mint a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége vagy a projektet támogató [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#).

A munkacsoport Törökbálint városközpontjának bűnmegelőzési szempontú elemzését és fejlesztését tűzte ki céljául. Kétalkalmas műhelyfoglalkozás támogatta az első ötletek megfogalmazását. Az első foglalkozáson a résztvevők megvizsgálták, hogyan kötődnek szakmájukon keresztül vagy akár magánemberként az építészeti bűnmegelőzéshez, és elsajátították a téma elméleti alapjait. A második alkalmon az elméletet konkrét helyszínen tesztelték a munkacsoport tagok. A közös helyszínbemjárás és ötletelés végére a résztvevők összeállítottak egy építészeti bűnmegelőzési javaslatcsomagot a városháza mögötti, átalakulás előtt álló tér fejlesztésére.

„Nagyon sokan eljöttek a munkacsoport egyeztetésekre. Nem csak nagy körben, de csoportmunkában is dolgoztak a résztvevők, így azok is megszólaltak, akik nem szeretnek sok ember előtt szerepelni. Oldott hangulat, jókedv és nagy aktivitás jellemezte a csapatot. Ebben az együttműködő légkörben komoly eredmények születtek.”

Ferik Tünde műhely-facilitátor, Völgyzugoly Műhely Kft.

A munkacsoport munkája rendkívül eredményes volt. Összesen 75 fő vett részt a két workshopon, és rengeteg ötlet született a városközpont biztonsági szempontú fejlesztésére. Ezek a 2018. novemberi közmeghallgatáson kerültek bemutatásra. 2019 januárjától az ötletek továbbgondolását két párhuzamos eseménysorozat támogatta. A közösség tagjai további operatív egyeztetéseken vettek részt, ahol megfogalmazták a Kálvária-domb megújításának ötletét. Másfelől a felsőoktatási mintaprojektben részt vevő hallgatók bekapcsolódtak az ötletek kibontásába: tervezési feladatuk során a városháza mögötti tér bűnmegelőzési szempontú fejlesztésére adtak tervezői javaslatokat. A hallgatói munkák a munkacsoport javaslataira épültek, és azokra adtak térbeli megoldásokat, megvizsgálva a terület bűnmegelőzési szempontú szabályozási, beépítési és zöldfelület-fejlesztési lehetőségeit.

Az operatív egyeztetések egy-egy kiemelt ötlet kidolgozásában segítették a helyi közösséget. Így kerülhetett sor a térinformatikai rendszer építészeti bűnmegelőzési szempontú lehetőségeinek megvizsgálására és azokra az egyeztetésekre, amelyek előkészítették a városházával szomszédos terület, a Kálvária-domb közösségi megújítását, amely az építészeti bűnmegelőzés gyakran elhanyagolt területére, a fenntartásra és a gondozásra koncentrált. A **Tegyük rendbe a Kálváriát!** akció 2019. április 12-én, az első Országos Bűnmegelőzési Nap keretében valósult meg. Ez alkalommal a törökbálinti hivatal munkatársai és a helyi civilek, iskolák, egyesületek összefogásával tisztult és szépült meg a Kálvária-domb. Az eseményen részt vevő 190 fő a törökbálinti hagyományokat felelevenítve közös városszépítő tevékenységben vehetett részt. Az esemény bizonyította, hogy a környezet gondozásával bármely városlakó tehet a lakóhelye biztonságáért és a bűnmegelőzés aktív szereplőjévé válhat.

„A törökbálinti siker abban rejlik, hogy minél több embert és minél több szervezetet tudunk megszólítani ezzel a projekttel kapcsolatban. És azok, akik részt vettek ebben a munkában, sokkal jobban magukénak érzik a fejlesztéseket és felújításokat, mint eddig tették”

Géczy Krisztián alpolgármester, Törökbálint Város Önkormányzata

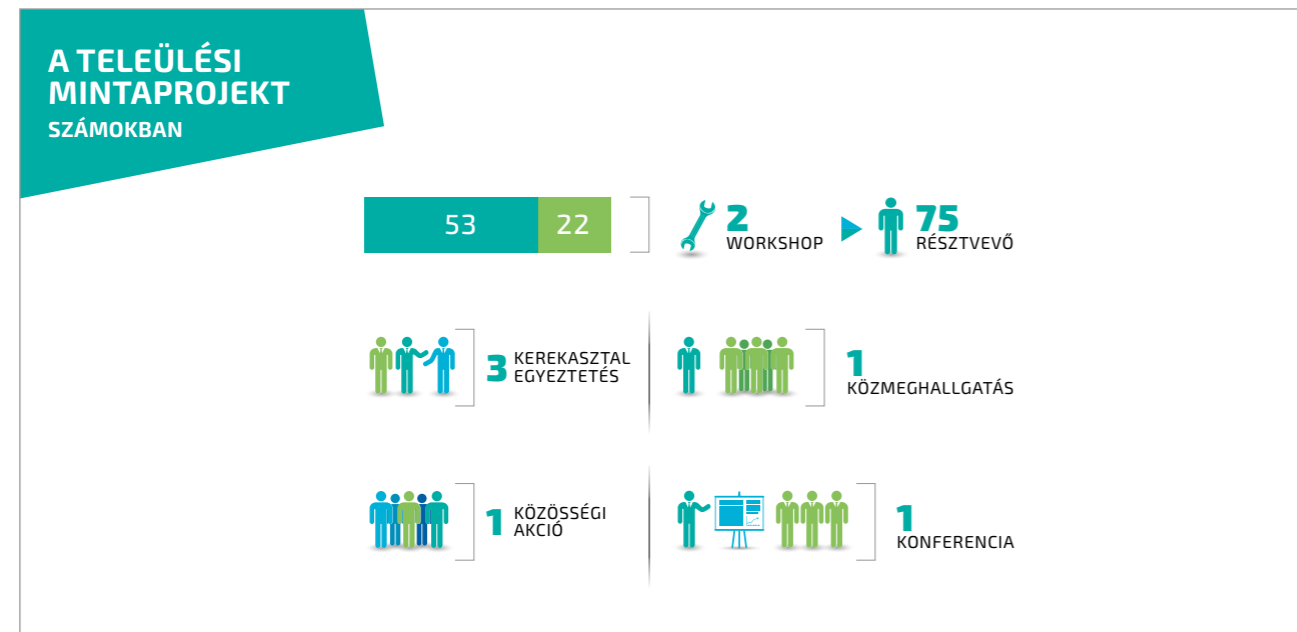
A törökbálinti folyamatot és a mintaprojekt tapasztalatait a 2019. május 9-i **Safecity 2.0 – Az építészeti bűnmegelőzés szerepe a településfejlesztésben** című konferencián mutatta be Géczy Krisztián alpolgármester 100 érdeklődő számára. Kiemelte a településbiztonság területén az ösz-

szefogás és a helyi közösségek aktív szerepvállalását. A település tervezi a megindult munka folytatását, hiszen a városháza mögötti területre készült hallgatói munkák inspiráló térbeli megoldásainak bemutatása újabb lehetőség a közösség bevonására és a terület fejlesztésével kapcsolatos elképzelések pontosítására.

A mintaprojekt tapasztalatai és felismerései, a körvonalazódó modell alapjai a Safecity-konferenciasorozatról készült [konferenciakötetben](#) érhetőek el. Az itt leírt tapasztalatok segítséget jelenthetnek bármely hazai közösség számára, amely a környezet alakításával szeretné biztonságosabbá tenni lakóhelyét. Az önkormányzati szerepvállalás lehetőségeit a települési önkormányzatok számára készített ismeretterjesztő füzet foglalja össze, melynek kiegészítő párja a lakosok számára készült füzet. Ebben jótanácsok és tippek olvashatók az otthon biztonságossá tételére.

TAPASZTALATOK

Önkormányzati potenciál

„Az önkormányzatok fontos szereplői az építészeti bűnmegelőzésnek”

dr. Hatala József elnök, Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács

Az önkormányzatok kiemelt szereplői a bűnmegelőzésnek: képesek összefogni és koordinálni a bűnmegelőzés különböző területeit, eszközeit, szintjeit és az érintett szereplőket. Az építészeti bűnmegelőzés szempontjából fontos szabályozóeszközöket birtokolnak. A településrendezési eszközök megfelelő alkalmazásával és szabályozással hosszú távon biztosítani tudják a minőségi és biztonságos városi környezetet. A szabályozáson túl a közterületek és a beruházások tervezésekor is figyelembe tudják venni az építészeti bűnmegelőzés eszközeit. A megvalósult beruházások fenntartásával és gondozásával (pl. közterület-fenntartási stratégia, épületek állagmegóvása stb.), ösztönző programok, szemléletformáló kampányok és képzések szervezésével is tehetnek a települési környezet biztonságos kialakításáért.

Településszintű összefogás

„Így kell megoldani! Összeül egy csomó ember, nekem ez az ötlet tetszett a legjobban. Ha kell, jövök még egyszer!”

a törökbálinti Biztonság.Város.Közösség. munkacsoport egyik tagja

A közösségek egyedi jellegzetességei (többek között a közösség kor szerinti eloszlása, egészségügyi és gazdasági helyzete, a munkalehetőség, a lakáshelyzet, a szociális ellátottság) és a települési környezet minősége (például a szórakozási lehetőségek, a közösségi terek mennyisége, a településszerkezet) alapvetően meghatározzák a problémákat és azok megoldási lehetőségeit.

it. A törökbálinti mintamodell jól példázza a települési szintű közös gondolkodást, ahol civilek és döntéshozók, oktatási, kulturális és szociális intézmények vezetői, rendőrök és tervezők, helyi és országos partnerek közösen térképezték fel a bűnmegelőzés helyi jellegzetességeit, és ebben az együttműködő környezetben fogalmazódtak meg azok a megoldási javaslatok, amelyekkel a helyi problémák kezelhetővé válhatnak.

Visszacsatolás a mindennapokhoz

„Nem ismertem a fogalmat, de mint kiderült, a mindennapi munkám része”

a törökbálinti Biztonság.Város.Közösség. munkacsoport egyik tagja

A műhelyfoglalkozások során kiderült, hogy az építészeti bűnmegelőzés a munkacsoport legtöbb résztvevője számára idegen fogalom, holott része a mindennapjaiknak. Ezért a települési szintű együttműködést érdemes a téma megismerésével kezdeni. Az alapozó előadások segítségével bevezetésre kerülhetnek az építészeti bűnmegelőzés alapfogalmai és irányelvei. Majd érdemes a munkát a személyes kapcsolódási pontok feltérképezésével és a mindennapi tapasztalatok megosztásával folytatni. A alapismeretek elsajátítása és a személyes kötődés kialakítása az első lépés ahhoz, hogy komplex és összehangolt választ adhasson a közösség a helyi problémákra.

Közösségi akciók

„A lényege, hogy rászoktassuk az embereket, hogy a közért érdemes tenni, mert utána élvezhetjük annak gyümölcsét”

Szalczinger József elnök, Törökbálinti Városszépítő Egyesület

A közösségépítés szempontjából fontos lépés volt az akciónap, amely remekül példázta a különböző szereplők együttműködését, hiszen már egy kisebb beavatkozás tervezése és megvalósítása is átgondolt és összehangolt cselekvést igényel. A közösségi akció támogatja a lakókörnyezet iránti felelősség vállalását, és egyben lehetőség a hagyományteremtésre, az építészeti bűnmegelőzés gyakorlatának életben tartására. A Kálvária-dombhoz hasonló események szervezésével, a bűnmegelőzési nap megtartásával évről évre új tartalmakkal tölthető meg az építészeti bűnmegelőzés közösségi gyakorlata.

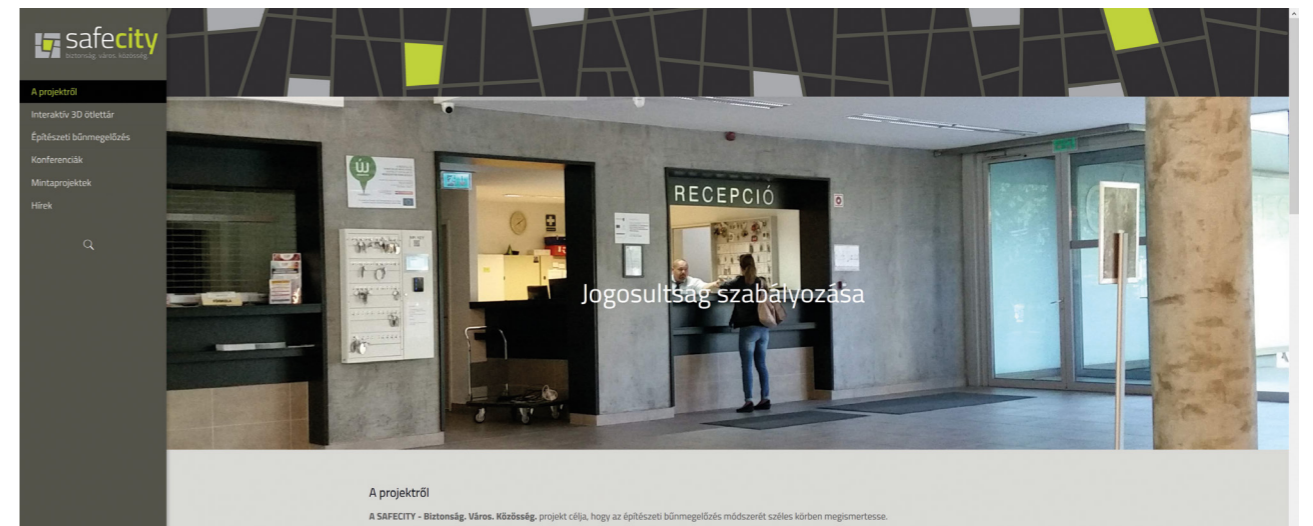

**EREDMÉNY:
AZ ELÉRHETŐ TUDÁS**

WWW.SAFECITY.HU

A projekt megvalósítása során kiemelt fontosságú volt, hogy sokak által elérhető és szabadon felhasználható tudásanyag készüljön az építészeti bűnmegelőzés témakörében. A safecity.hu weboldal fontos mérföldkő az építészeti bűnmegelőzés szempontjából. A [Safecity-projekt](#) információi mellett a weboldal átfogó tájékoztatást ad a [mintaprojektokról](#) és a [konferenciákról](#), az [építészeti bűnmegelőzés alapjairól](#), valamint a kapcsolódó legfontosabb magyar és nemzetközi szakirodalmról és szervezetekről.

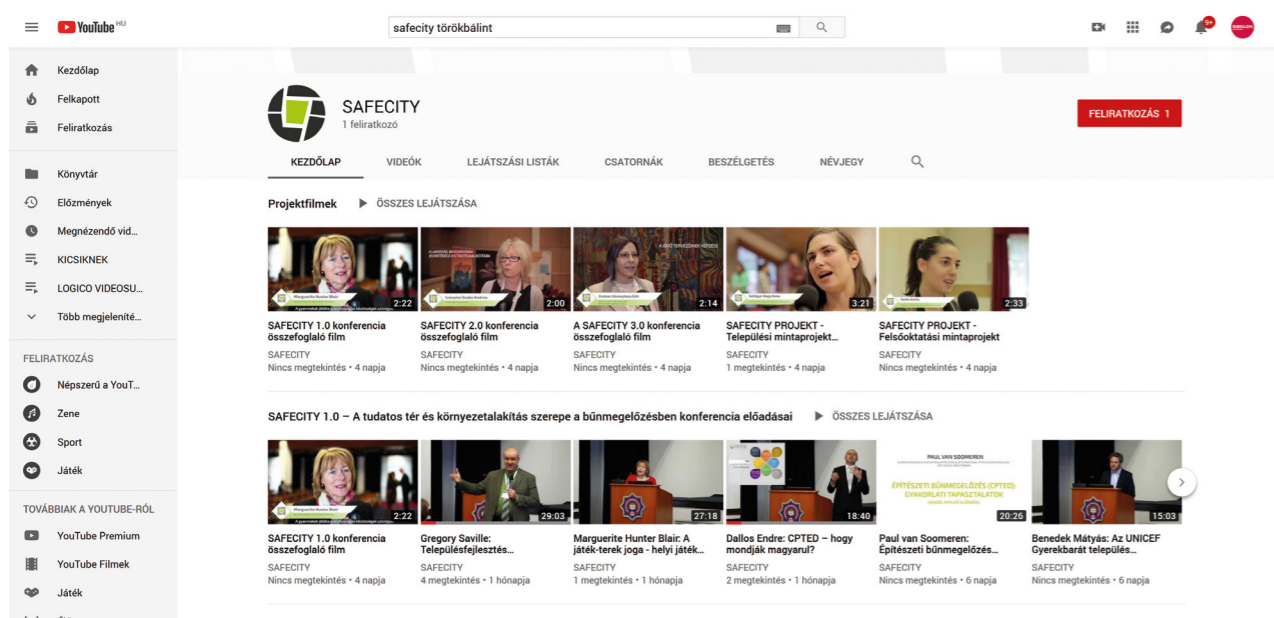
3D-ötlettár

A honlap a tanulást is hatékonyabbá teszi. Az interaktív [3D-ötlettár](#) képei segítségével az érdeklődő szakemberek inspiráló példákat láthatnak a társas- és családi házas környezetben sikerrel alkalmazható építészeti bűnmegelőzés eszközökről. Az „előtte” típusú képek először a helyszínen megjelenő problémákra mutatnak rá, majd bemutatásra kerül, hogyan alakítható át az adott térbeli helyzet az építészeti bűnmegelőzés eszközeit alkalmazva biztonságosabbá és élhetőbbé. Az interaktív felülethez tartozó [kvíz](#) segítségével bárki tesztelheti tudását.

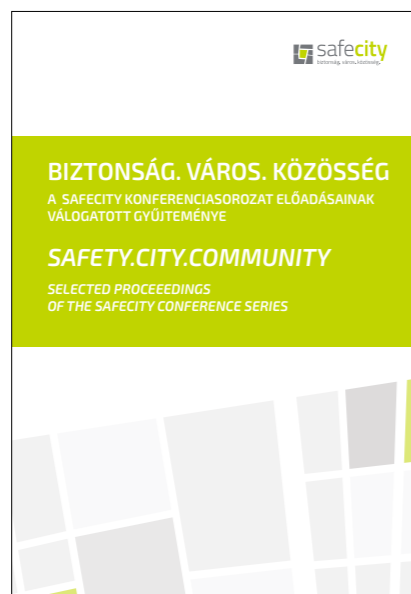
A Safecity Youtube-csatornája

A honlapon található információk mellett a Safecity Youtube-csatornája is hasznos tudásforrás lehet azok számára, akik szívesen elmélyülnének az építészeti bűnmegelőzés témakörében. Itt megtalálható a konferenciákon elhangzott 41 előadás, a Safecity-projekt eredményeit bemutató 8 ismeretterjesztő kisfilm és projektvideó.

Konferenciakötet

A négyrészes, tematikus konferenciasorozat eredményeit angol-magyar nyelvű konferenciakötet dokumentálja. A [Biztonság. Város. Közösség A Safecity konferenciasorozat előadásainak válogatott gyűjteménye](#) című könyv átfogó képet nyújt a konferenciasorozatban felmerült főbb témakörökről: a hazai és nemzetközi építészeti bűnmegelőzési tapasztalatokról, a települések és az oktatás különböző szintjein megjelenő jó gyakorlatokról és programokról.

Ismeretterjesztő füzetek

A füzetek különböző célcsoportok számára szolgálnak tippekkel és praktikákkal ahhoz, hogyan tudják a saját életükben vagy munkájuk során alkalmazni az építészeti bűnmegelőzés irányelveit. Az **Építészeti bűnmegelőzés az iskolában** című füzet az intézményvezetőknek nyújt segítséget az oktatási környezet átalakításához és a nevelési program kialakításához, az **Építészeti bűnmegelőzés a településeken** kiadvány pedig a településvezetők számára nyújt segítséget az építészeti bűnmegelőzés helyi szintű bevezetéséhez. Az **Építészeti bűnmegelőzés otthon** a városban élőknek ad tippeket saját otthonuk és lakókörnyezetük alakítására, míg a tervezőszakmák számára készített **Építészeti bűnmegelőzés a tervezésben** füzet az építészeti irányelvek és a tervezői eszközök között teremt összefüggést.

Módszertani kiadvány pedagógusok számára

A [Vécsey János Leánykollégium](#) tanárai, diákjai, valamint a [kultúrAktív Egyesület](#) tagjai közösen olyan módszertani gyűjteményt dolgoztak ki, amely az élménypedagógia eszközeivel, játékosan közvetíti az épített környezet és a biztonság kapcsolatának kérdéseit a középiskolás diákok felé. Az Építészeti bűnmegelőzés középiskolásokkal című módszertani kiadvány 12+2 foglalkozást tartalmaz. A biztonságérzet feltérképezésétől a közösségi identitás megteremtésén, a terek biztonságos kialakításának különböző aspektusain keresztül egészen a tényleges környezetalakítási javaslatok megfogalmazásáig terjed a foglalkozások spektruma. Az építészeti bűnmegelőzés alapismereteinek megszerzése után a fiataloknak lehetőségük van megtapasztalni az iskolai szintű közösségi tervezés folyamatát is, így maguk is aktív alakítóivá válhatnak az általuk használt térnek.

A kultúrAktív Egyesület blogján két részletes beszámoló ([1. rész](#) és [2. rész](#)), valamint a [Fantomterek](#) című játék részletes kiértékelése is megtalálható.

Útmutatás az építészeti bűnmegelőzés felsőoktatásba illesztéséhez

A felsőoktatási mintaprojekt eredményeként megszületett a kihelyezett helyszíni oktatás tematikája, amely bármely szabadon választható vagy kötelező féléves tárgy, illetve műhelyhét esetén segít betekintést nyújtani az építészeti bűnmegelőzés alapjaiba. A képzési nap lehetőséget ad az elméleti alapok bemutatására, a bűnmegelőzési és építészeti szempontok megismerésére, majd egy adott helyszín problémáinak feltárására. A helyszínelést követő közös reflexió kifejezetten előnyös olyan oktatási helyzetekben, amikor különböző szakmák dolgoznak együtt. A nap a közösség bevonására felhívó modullal ér véget.

A felsőoktatási mintaprojekt során készült kiértékelő tanulmány és esszék alapján körvonalazható az építészeti bűnmegelőzés illesztése az építészeti, városépítészeti, tájépítészeti és környezetpszichológiai képzésekbe. A folyamathoz támogatást ad a [Szent István Egyetem Táj-építészeti és Településtervezési Karával](#) közösen fejlesztett **Szabadtérépítészeti bűnmegelőzés** című oktatási segédanyag, amely az építészeti bűnmegelőzés tájépítészeti vonatkozásait és a biztonságos szabadtértervezés módszereit tárgyalja. A tananyag a biztonságos szabadtér fogalmának bevezetése és a különböző tervezési elvek bemutatása mellett átfogó képet ad a témában indított projektekről és kutatási eredményekről, valamint az építészeti elveket vizsgálva ajánlásokat fogalmaz meg a szabadtér tervezésben alkalmazható legfontosabb tájépítészeti eszközköre. A tananyag így lehetőséget ad a téma tájépítészeti képzésbe illesztésére.

Települési mintamodell

A Törökbálinton szerzett tapasztalatok alapján összeállt egy, a közösség bevonásán alapuló, rugalmas, más településekre is alkalmazható modell, amely arra a felismerésre épít, hogy az önkormányzatok aktív szerepvállalói lehetnek az építészeti bűnmegelőzésnek. A közösség bevonásával és a megfelelő támogató folyamat kialakításával a települést vezető döntéshozók és szakemberek, valamint a településen élő lakosok is hatékonyan alkalmazhatják a környezetalakításban rejlő lehetőségeket, és tehetnek azért, hogy olyan minőségi környezetet alakítsanak ki, ahol szeretnek dolgozni, együtt lenni, pihenni, vásárolni, játszani, tanulni – egyszerűen élni.

ÖSSZEFOGLALÓ

A Safecity-projekt az építészeti bűnmegelőzés gondolatát számos terület képviselőjével ismertette meg Magyarországon, és ezzel alapokat teremtett a módszer széles körű elterjedéséhez.

„Nagy öröm volt számomra együtt dolgozni a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanáccsal és a Lechner Tudásközponttal. A három szervezet együttműködésében olyan projektet tudtunk megvalósítani, amelyben a bűnmegelőzés, az építészet és a közösség szempontjai egyaránt érvényesültek”

Szilágyi-Nagy Anna alelnök, [kultúrAktív Egyesület](#), a Safecity-projekt koordinátora

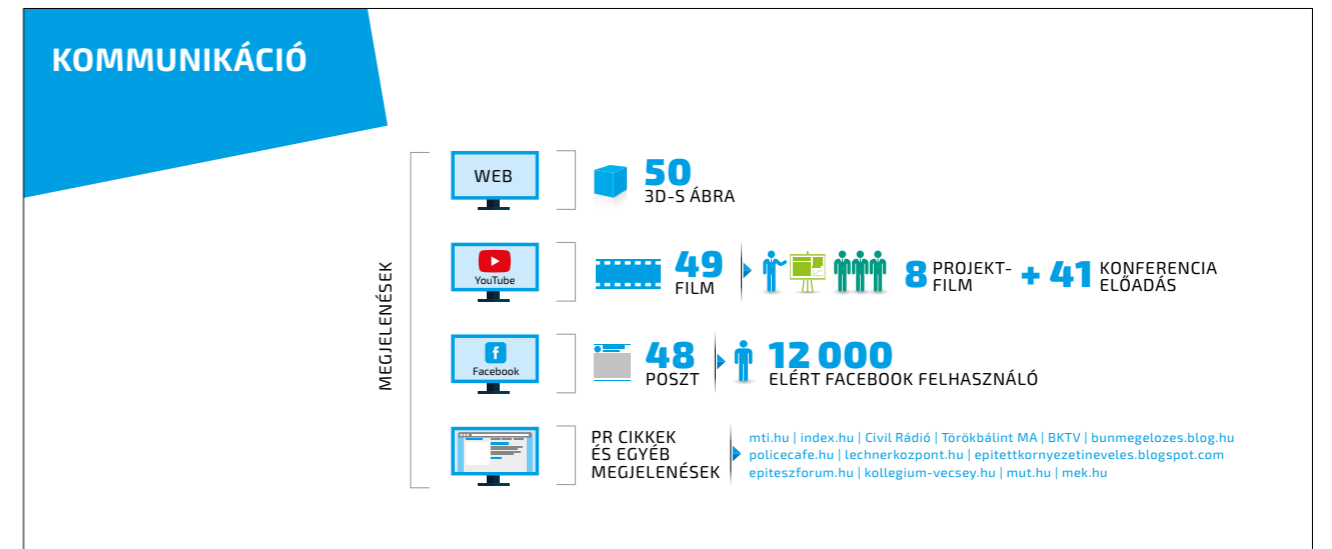
Sikeres eredmények

A három képzett CPTED-szakértő aktív részvételével és szakmai tapasztalatával olyan projekt valósulhatott meg, amelyben az építészet, a bűnmegelőzés és a közösségek találkoztak. A konferenciasorozatot látogató 390 fő 20 különböző szakterületről érkező szakember előadásában ismerkedhetett meg az építészeti bűnmegelőzés területeivel. A projekt során kötött 5 együttműködési megállapodás segítette a mintaprojektek megvalósulását. Három egyetemi partner bevonásával olyan felsőoktatási képzés indulhatott meg, ahol a hallgatók részt vettek a települési mintaprojekt helyszínének tervezésében, továbbgondolva ezzel annak a 75 fő civilnek és döntéshozónak a munkáját, akik részt vettek a munkacsoport egyeztetéseiben. A munkacsoport javaslatai közül a Kálvária-domb megújítása tényleges fizikai átalakításhoz vezetett, melynek során 190 fő demonstrálta részvételével az építészeti bűnmegelőzésben rejlő lehetőségeket. A bűnmegelőzési szempontú téralakítások szempontjából kiemelkedő az iskolai mintaprojekt, ahol a részt vevő fiatalok két belső helyiséget és a kertet alakították át, hogy biztonságosabbá, otthonosabbá tegyék a kollégium területét. A projekt a felnőtt korosztály mellett így a fiatalabb generációhoz is eljuthatott, és aktívan szólított meg 56 középiskolást és egyetemistát.

Sikeres kommunikáció

A projekt eredményeit népszerűsítő kommunikációval 12 ezer főt sikerül elérni. A Safecity kommunikációs csatornáin túl – honlap, Facebook-oldal, Youtube-csatorna – a [Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács](#), a [kultúrAktív Egyesület](#) és a [Lechner Tudásközpont](#) saját csatornáin és felületein is népszerűsítette a projekthez kapcsolódó eseményeket, a projekt legfontosabb mérföldköveit és eredményeit. A mintaprojektekben részt vevő partnerek és a helyi médiapartnerek online és offline posztjai, a konferencia-előadók bejegyzései erősítették a projekt eredményeinek kommunikációját. Az online elérhető tudásanyag által – 49 kisfilm, valamint 14 online és printes publikáció – a projekt zárása után is hozzáférhető a projekt eredményei.

A Safecity-csapat további kommunikációs partnerei voltak: [Vécsey János Leánykollégium](#), [Törökbálint Város Önkormányzata](#), [Magyar Építész Kamara](#), [Magyar Urbanisztikai Társaság](#), [Belügyminisztérium](#), [Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége](#), [index.hu](#), [Törökbálint MA](#), [Buda Környéki Televízió](#), [Önkormányzati Sajtószolgálat](#), [Civil Rádió](#), [epiteszforum.hu](#).

KITEKINTÉS

Sikeres folytatás

A közkinccsé tett tudás a folytatás sikerének a kulcsa. A projekt eredményeként olyan tudásbázis jött létre, amely a projekt élettartalmán túlmutatva, a későbbiekben is segítheti az építészek, táj-építészek, környezetpszichológusok, államigazgatási és önkormányzati szakemberek, rendvédelmi dolgozók, pedagógusok építészeti bűnmegelőzés területén végzett munkáját. tapasztalatokat módszertani leírások, előadás-felvételek, szakmai kiadványok és ismeretterjesztő füzetek rögzítik, amelyek bárki számára szabadon elérhetők a projekt honlapján és Youtube-csatornáján. A dokumentált tudáson és a projekt során bevont, már tapasztalattal rendelkező partnereken keresztül újabb építészeti bűnmegelőzési témájú projektek és kutatások előtt nyílhat meg az út.

Az iskolai mintaprojektben elkészült módszertani kiadvány továbbfejleszthető, és alapja lehet egy szakértői csoport képzésének, amely az oktatási intézményeket támogatja az építészeti bűnmegelőzési program kialakításában és az intézmény biztonságossá tételében.

A felsőoktatási mintaprojekt tapasztalataira építve körvonalazható az építészeti bűnmegelőzés felsőoktatási képzésbe való illesztése. Ezenfelül szükség van olyan kutatással támogatott tervezési folyamatok indítására, amelynek eredményeként jól dokumentált esettanulmányok állíthatók elő. A képzések sorában továbblépést jelenthet egy szakértői képzés a már gyakorló tervezőszakmák számára.

A települések számára összeállított módszertan továbbgondolásával olyan komplex képzési program indítható, amely a települési önkormányzatok számára ad gyakorlati és átfogó tudást a bűnmegelőzés területén, különös tekintettel az építészeti bűnmegelőzésben rejlő lehetőségekre. A települési mintamodell alapján újabb települési projektek kezdeményezhetők. A modellt érdemes továbbfejleszteni és mikroközösségekben kipróbálni (pl. lakótömb, utcaközösség), támogatva ezzel a kisebb közösségeket a lakókörnyezet biztonsági szempontú átalakításában.

Köszönetnyilvánítás

A Safecity-projekt megvalósításában részt vevők összetétele remekül szemlélteti az építészeti bűn-megelőzés komplexitását. A projekt során rengeteg szakértővel, intézménnyel és partnerrel működ-tünk együtt, hogy a rendelkezésre álló bő egy év alatt egy olyan projektet valósítsunk meg, amely a magyar közönség számára gyakorlati segítséget nyújt az építészeti bűn-megelőzés területén.

Először szeretném kifejezni hálámat a **Nemzeti Bűn-megelőzési Tanácsnak** a támogató együttműkö-désért. A Tanáccsal való együttműködésünk messze túlmutatott a forrásbiztosításon: a projekt cél-jainak közös formálásától kezdve a lebonyolításon át a projekt szakmai színvonalának biztosításán keresztül a pályázati tanácsadásig rengeteg segítséget kaptunk a projekt megvalósításához. Köszö-nöm **dr. Molnár István Jenőnek**, a Nemzeti Bűn-megelőzési Tanács főosztályvezető-helyettesének, hogy szakmai tapasztalatával és a téma iránti szenvedélyes elkötelezettségével támogatta a projekt megvalósulását és szakmai sikerét. Köszönöm **Fretyán Líviának**, a Nemzeti Bűn-megelőzési Tanács főosztályvezető-helyettesének és a projekt támogatáskezelési koordinátorának, hogy minden pályá-zattal kapcsolatos kérdésünkre azonnal válaszolt, és segített kiigazodni az elszámolás útvesztőiben. A projekt szakmai közreműködői közül külön köszönet illeti a **Lechner Tudásközpontot** képviselő **Kara Lászlót**, aki az építészeti bűn-megelőzés hazai szakértőjeként felügyelte a projekt megvalósulását, kiemelt tekintettel a safecity.hu honlap és a 3D-s tartalmak fejlesztési munkáira, valamint tudásával támogatta a felsőoktatási képzési napok megvalósulását.

A **Vécsey János Leánykollégium** igazgatója, **Reith Gábor** közvetlenségével, a tanári kar és a diákok motiválásával befogadó és otthonos körülményeket teremtett az iskolai mintaprojekt megvalósításához. Kiemelt köszönet **Kövesi Györgyinek**, **Sipos Katalinnak** és **Margitné Kricha Gab-riellának**, akik pedagógusi tapasztalataikkal segítették lebonyolítani a foglalkozásokat, és észrevé-teleikkel hozzájárultak a módszertani kiadvány létrehozásához. Köszönet jár a **Diákönkormányzat** képviselőinek, **Bakos Dorisz** elnöknek és **Szécsi Anett** elnökhelyettesnek, akik a kezdeti egyezteté-sektől kezdve segítették a foglalkozások kialakítását, tesztelését, a kollégiumi közösség mozgósí-tását és a beavatkozások megvalósítását. Köszönet továbbá a kollégium teljes **tanári karának**, akik lelkes hozzáállásukkal bevonták és mozgósították a kollégiumi fiatalokat a foglalkozásokba és a kol-légium átalakításába. Köszönöm a **kollégiumi diákoknak**, hogy részvételükkel segítették az iskolai módszertanok fejlesztését, és hogy javaslaikkal és a környezetük aktív alakításával jó példát mu-tattak a felnövekvő generáció számára is. Az iskolai mintaprojekt módszertani fejlesztési folyamatá-ban az egyesület több tagja is részt vett. Ezúton szeretném megköszönni az iskolai szakértő csoport tagjainak, **Ádám Lászlónak**, **Bálint Orsolyának**, **Gyárfás Eszternek**, **Osztetzky Dorinának**, **Reith Anita-nak** és **Weichinger Sárának**, hogy a különböző szakmai hátterüknek és kreatív ötleteiknek köszönhe-tően segítették az építészeti bűn-megelőzést eljuttatni a fiatal generációknak. **Remsey Dávid** és **Váti Vivien** kreatív grafikus munkájával, gyors és alapos munkájával kivételes minőségű szakmai anyag készülhetett el.

A felsőoktatási mintaprojekt sikere elképzelhetetlen lett volna egyetemi partnereink nélkül, akik kí-sérletező kedvvel vettek részt az interdiszciplináris és problémaközpontú kísérleti oktatásban. Kö-szönöm **dr. habil. Pálfy Sándor** DLA professor emeritusnak, hogy a **BME** Építész-mérnöki Karának

Urbanisztikai Tanszékén indított féléves tárgya kapcsán megismertette hallgatóival az építésze-ti bűn-megelőzés irányelveit. Köszönöm **Prof. Dr. Dúll Andrea** tanszékvezető asszonynak és **Brózik Péter** tanársegédnek az **ELTE** PPK Szervezet- és Környezetpszichológiai Tanszékéről, hogy emberkö-zeli és kritikus látásmódjukkal segítették környezetpszichológiai kontextusba helyezni az építésze-ti bűn-megelőzés témakörét. Az építészeti bűn-megelőzés városépítészethez való kapcsolódásának feltérképezésében hihetetlen segítség volt **dr. habil. Gyergyák** János egyetemi docens oktatói mun-kája, aki a **Pécsi Tudományegyetem** Műszaki és Informatikai Karán az Építészeti és Várostervezési Tanszék képviselőjében indított féléves tárgyat mesterképzéses hallgatói számára. Végül szeretném megköszönni a Szent István Egyetem két karának képviselőinek, **dr. Fekete Albert** PhD, DLA, egye-temi tanárnak, a Tájépítészeti és Településtervezési Kar dékánjának, valamint **dr. Markó Balázs** DLA, a **Szent István Egyetem** oktatási rektorhelyettesének, hogy támogatták a tájépítészek és építészek bevonását és közös műhelyhét létrejöttét a programba. Munkatársaik, **dr. Sárospataki Máté** egye-temi docens és a Kertművészeti és Kerttechnikai Tanszék tanszékvezetője, valamint **Dévényi Tamás** mestertanár az Ybl Miklós Építéstudományi Karán oktatóként kivételes elkötelezettséggel segítet-te a diákokat az intenzív műhelymunka során. Külön köszönöm a **Biztonságos szabadterek terve-zése** című tananyag fejlesztőinek – **dr. Fekete Albert**, **dr. Molnár István Jenő**, **Reith Anita**, **dr. Sza-szák Gabriella**, **dr. Zelenák Fruzsina** – munkáját, akik szabadterépítészeti szempontból tárgyalták a környezeti bűn-megelőzés szempontjait. Végül az alprojekt nem valósulhatott volna meg azoknak a vállalkozó kedvű építész-, tájépítész-, **urbanista-**, **városépítész-** és **környezetpszichológus-hall-gatók** részvétele nélkül, akik értékes és friss gondolataikkal, visszajelzéseikkel segítették a kurzusok kiértékelését és a törökbálinti mintaterület bűn-megelőzési szempontú fejlesztését.

Megtisztelő volt együttműködni a települési mintaprojektben **Elek Sándor** Polgármester Úrral, aki Törökbálint vezetőjeként maximálisan támogatta az építészeti bűn-megelőzés közösségi alapokra helyezését a településen. Külön köszönöm **Géczy Krisztián** Alpolgármester Úrnak, hogy a mintapro-jekt felügyeletével segítette a munkacsoport alapítását és a kidolgozott javaslatok megvalósulását, valamint **Csenger-Zalán Annamária** főépítésznek, aki szakmai tudásával és koordinációjával lehető-vé tette, hogy az építészeti bűn-megelőzés szempontjai a település tervezési programjába illeszke-djenek. Köszönöm a **törökbálinti Biztonság.Város.Közösség. munkacsoport tagjainak** – a helyi civil közösség képviselőinek, fiataloknak és időseknek, intézményvezetőknek, hivatali és önkormányzati munkatársaknak, helyi építészeknek, szakembereknek és a rendészeti szervek képviselőinek –, hogy elkötelezett részvételükkel és kiváló ötleteikkel hozzájárultak a település biztonságos jövőjéhez. A munkacsoport gördülékeny együttműködése elképzelhetetlen lett volna a **Völgyzugoly Műhely Zrt.** munkatársainak, **Ferik Tünde** településtervezőnek és **Ronyecz Zsófia** projektvezetőnek a közre-működése nélkül. Külön köszönet a **Törökbálinti Polgármesteri Hivatalnak**, a Városgondnokságnak, a Törökbálinti Városszépítő Egyesületnek és a Törökbálinti Katolikus Egyházközösségnek, hogy szervezőként támogatta a **Tegyük rendbe a Kálváriát!** akciónap megvalósulását. Köszönet a **helyi közösség és civil egyesületek tagjainak**, akik részt vettek az akciónapon és a környezet megújítá-sában. Külön köszönet a kabinet kommunikációs szakembereinek, **Kiss Adélnak** és **Kiss Istvánnak**, akik eseményről eseményre, hónapról hónapra segítették eljuttatni a projekt előrehaladásának eredményeit a törökbálinti közösség számára.

A köszönetnyilvánítás sorából nem hagyhatom ki a **kultúrAktív Egyesület** Safecity-csapatát, akik kivételes odaadással és alaposággal segítették a projekt megvalósulását. Az egyesület elnöke, **Tóth Eszter** szervezésében magas szakmai színvonalú konferenciasorozat valósult meg. Köszönöm Eszternek, hogy kivételes érzékenységgel és odafigyeléssel gondoskodott arról, hogy minden szakma és intézmény képviselője otthon érezhesse magát a konferenciákon, hogy tartalommal és lélekkel töltötte meg a konferenciákat, és hogy a kreatív formátumokkal lehetőséget biztosított a szakmák közötti tapasztalatcserére. **Reith Anitának**, az Egyesület tagjának köszönhetően nemcsak a fiatal felnőtteket, de a középiskolás korosztályt is sikerült elérni. A felsőoktatási és középiskolai mintaprojektek vezetőjeként hihetetlen rátermettséggel koordinálta négy egyetem együttműködését, a tananyagfejlesztési folyamatokat és a szerzett tapasztalatok kiértékelését. A tervezésben és építészeti bűnmegelőzésben szerzett szakmai tapasztalatával olyan iskolai mintaprojekt valósulhatott meg, ahol a tanárok, diákok és szakmai partnerek egyenrangú félként, közösen vettek részt a foglalkozások fejlesztésében és a kollégium átalakításában. Ezúton szeretném megköszönni, hogy kivételes kitartással és kreativitással irányított megannyi intézményt és résztvevőt a két mintaprojektben. A projekt nem valósulhatott volna meg az Egyesület gazdasági szakértője nélkül. **Tóthné Pfaff Éva** kivételes pontossággal és odafigyeléssel gondoskodott arról, hogy a pályázat előkészítése, lebonyolítása és elszámolása során minden az előírásoknak megfelelően és határidő előtt teljesüljön. A projekt eredményeinek kommunikációjában kivételes segítségemre volt **Králik Helga** a Berkana Kft.-től, aki lehetetlent nem ismerve minden problémára talált megoldást. Helga dinamikussága és a téma iránti lelkesedése a projekt kezdetétől hatalmas lendületet adott a kommunikációs tevékenységekhez. Segítségével nemcsak a tervező szakemberekhez, de a településvezetőkhez, lakosokhoz és a fiatal korosztályhoz is eljuttathattuk az építészeti bűnmegelőzés témakörét. Külön köszönet a Sly Stúdió munkatársainak és **Ravasz Balázs** stúdióvezetőnek a kivételes minőségű felvételekért és filmekért, valamint a hihetetlen rugalmasságukért. Az Egyesület kommunikációs tevékenységében szeretném kiemelni **Divéki Lilit**, aki gondoskodott arról, hogy a projekt az Egyesület minden felületén megfelelően kommunikálva legyen, és **Szilágyi-Nagy Zsuzsát**, aki a honlapok aktualizálásában volt segítségünkre. Végül, de nem utolsósorban szeretném megköszönni **Zöldi Annának**, hogy a projekt eredményeit összefoglaló tanulmányok szöveggondozási feladatában végtelen türelemmel volt a segítségemre.

A fent nevezett partnerek és szereplők odaadó munkája valódi tartalommal töltötte meg Magyarország első, az építészeti bűnmegelőzés területén indított projektjét. Kívánom, hogy eredményeik újabb gondolatokat és együttműködéseket indítsanak be, segítve ezzel a biztonságosabb városok és közösségek létrejöttét.

Szilágyi-Nagy Anna

alelnök, a Safecity-projekt koordinátora

[kultúrAktív Egyesület](#)

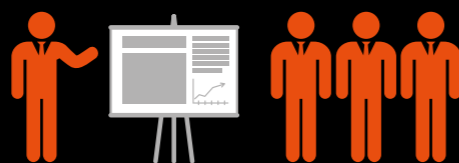
KIEMELT EREDMÉNYEK

3 fő
KÉPZETT CPTED
SZAKÉRTŐ

5 db
EGYÜTTMŰKÖDÉSI
MEGÁLLAPODÁS

390 fő
KONFERENCIA
RÉSZTVEVŐ

20
SZAKTERÜLET

4
ÁTALAKÍTOTT
TÉR

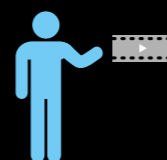
59 fő
BEVONT FIATAL

190 fő
AKCIÓNAP
RÉSZTVEVŐ

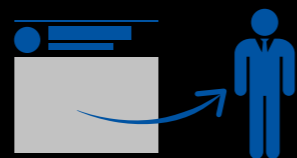
75 fő
TELEPÜLÉSI MŰHELYMUNKÁBA
BEVONT RÉSZTVEVŐ

49
SAJÁT CSATORNÁN
MEGJELENŐ FILM

14 db
ONLINE ÉS PRINT
KIADVÁNY

12 000
FACEBOOK ELÉRÉS

48
POSZT

www.safecity.hu

